jamk.fi

Sukellusyrityksen ekologinen kehittäminen

Lauri Ahola

Opinnäytetyö
Toukokuu 2014

Matkailun koulutusohjelma

Matkailu-, ravitsemis- ja talousala

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU
JAMK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU
JAMK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

DESCRIPTION

Authors AHOLA, Lauri	Type of publication Bachelor´s Thesis	Date 05.05.2014
	Pages 44	Language Finnish
		Permission for web publication (X)

Title
Ecological Development of a Diving company

Degree Programme
Degree Programme in Tourism

Tutor(s)
PAUKKU, Päivi

Assigned by
Raya Divers

Abstract

The thesis was carried out as an assignment for a diving company named Raya Divers, which operates in Southern Thailand. The thesis was basically done for the Phuket branch which is the largest of all the company's offices and where the company has its own day boats during the whole season. Dive center at Phuket is also the one office I used to work for several seasons.

The critical aspect of the thesis was to develop the company's daily operations in a more ecological way reducing emissions and waste due to the company, and also making little chances to the company's operations that serve the areas sustainable development better. The goal was especially to get rid of the use of plastic or alternatively use it as little as possible

Afterwards, the responsibility of organizing a green event was added to the topic of the theses. At the end of the season was organized an event with a special program. The aim of the event was to take care of the island nearby. The key point was to arrange a quality daytrip from the beginning to the end. The goal of this event was to take care of the Raya Yai island by cleaning it from the surface and beneath. It was also important to market and inform the event to the customers at the social media and in company's web pages.

Result of this thesis was the development of the company to be more ecological and sustain. With few light changes in the dive centers daily deeds and using more sustainable materials Raya Divers has good chances to hit their goals on this subject.

Cleaning day was arranged successfully in march 2013. Group of 37 customers and handful of staff set course to Raya Yai island nearby Phuket. Cleaning Day was a success and it got very good feedback from the customers. Proof of the success was several bags of garbage collected from the surface and beneath it at the Island.

Keywords
Ecology, sustainability, scuba diving

Miscellaneous
1st attachment is secret

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU
JAMK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

KUVAILULEHTI

Tekijä(t) Ahola, Lauri	Julkaisun laji Opinnäytetyö	Päivämäärä 05.05.2014
	Sivumäärä 44	Julkaisun kieli Suomi
		Verkkojulkaisulupa myönnetty (X)

Työn nimi
SUKELLUSYRITYKSEN EKOLOGINEN KEHITTÄMINEN

Koulutusohjelma
Matkailun koulutusohjelma

Työn ohjaaja(t)
PAUKKU, Päivi

Toimeksiantaja(t)
Raya Divers

Tiivistelmä

Opinnäytetyö tehtiin Etelä-Thaimaassa toimivalle suomalaiselle sukellusyritykselle, Raya Diversille. Opinnäytetyötä tehtiin pääasiassa Phuketin toimipisteessä, joka on yrityksen kohteista ylivoimaisesti suurin, ja missä yrityksellä on käytössä omat päiväveneet koko sesonkikauden ajan.

Opinnäytetyön aihe oli kehittää yrityksen päivittäistä toimintaa ekologisemmaksi, pienentäen yrityksestä johtuvia päästöjä ja jätteitä, sekä tekemällä toimintaan pieniä muutoksia, jotka palvelevat alueen kestävää kehitystä paremmin. Tavoitteena oli erityisesti luopua muovin käytöstä, tai vaihtoehtoisesti karsia se minimiin. Opinnäytetyön tuloksena Raya Diversille ideoitiin suunnitelma ekologisuuden kehittämiseksi. Kevein rakenteellisin muutoksin, ja kestävämpien materiaalien käyttöön ottamisen kautta käy ilmi, että Raya Divers voi pienelläkin panostuksella päästä tavoitteisiinsa aiheen tiimoilta.

Opinnäytetyöhön aihealueeseen lisättiin jälkikäteen myös vastuu vihreän tapahtuman järjestämisestä. Sesonkikauden lopulla järjestettiin Raya Diversin asiakkaille erityisellä ohjelmalla tapahtuma, jonka teemana oli läheisen saaren kunnossa pito. Tavoitteena oli järjestää alusta loppuun toimiva retkipäivä, jonka retkikunta vietti kovan rasituksen alla olevan Raya Yain saaren siivoamiseen, sekä pinnalta, että pinnan alta. Siivouspäivästä tiedottaminen oli myös tärkeässä osassa kokonaisuutta. Retkestä uutisoitiin yrityksen Internet-sivustolla, sekä sosiaalisessa mediassa.

Siivouspäivä järjestettiin onnistuneesti maaliskuussa 2013. 37 asiakkaan retkikunta suuntasi Raya Yain saaren lahdille siivomaan saaren rantavesiä. Päivä oli onnistunut ja sai hyvän palautteen. Todisteena päivän hyödystä kerättiin säkeittäin jätettä sekä pinnalta, että pohjasta.

Avainsanat (asiasanat)
Kestävä kehitys, Ekologisuus, Sukellus

Muut tiedot
1. liite on salainen

Sisältö

1 Raya Divers kohti kestävää sukellustoimintaa ... 3
1.1 Taustaa ... 4
1.2 Meriaiheiset ohjelmapalvelut Thaimaassa ... 6
1.3 Merien tila, uhat ... 6
1.4 Yrittäjän vastuu ... 8
2 Ekologinen kehittämistyö ... 9
2.1 Raya Diversin toiminnan kehittäminen ... 9
2.2 Muovin käytön vähentäminen päivittäistoiminnassa ... 10
2.3 Dieselkäyttöiset veneet ... 12
2.4 Kierrätys ... 14
2.5 Alueen yrittäjät yhdessä kohti kestävyyttä ... 15
2.6 Tiedottaminen ... 16
3 Cleaning Day -tapahtuman järjestäminen ... 16
3.1 Siivouspäivän tavoite ... 17
3.2 Siivouspäivän suunnittelu ... 18
3.3 Siivoustoimien tekniikan suunnittelu ... 20
3.4 Siivouspäivän jatkoillallinen ... 21
3.5 Cleaning Day -mainosten laatiminen ... 22
3.6 Siivouspäivän aikataulu ja hinnoittelu ... 22
3.7 Tapahtuman myynti ja markkinointi ... 24
3.8 Käytännön järjestelyt ennen siivouspäivää ... 28
4 Cleaning Day - Tapahtumapäivä ... 31
4.1 Aamutoimet ... 31
4.2 Matka Raya Yain saarelle ... 32
4.3 Päivä Raya Yain saarella ... 33
4.4 Paluumatka ... 38
4.5 Afterparty ravintola Skifferissä ... 39
4.6 Siivouspäivästä tiedottaminen ... 40
4.7 Cleaning Dayn arviointi ja palaute ... 42
5 Pohdinta ... 43

Lähteet……42

Liitteet……43

Liite 1. Cleaning Day osallistujalista……43

Liite 2. Raya Diversin palautelomake……...44

Kuvatluettelo:

Kuva 1. Raya Yai, Ao Patok

Kuva 2. Raya Diversin päivävene

Kuva 3. Cleaning Day –tapahtuman juliste

Kuva 4. Cleaning Day –mainos Facebookissa

Kuva 5. Snorklausryhmä siivoamassa Ao Patokissa

Kuva 6. Sukeltaja siivoamassa pohjaa

Kuva 7. Sukelluspari nostamassa kalaverkkoa säkkiin

Kuva 8. Jätteiden lajittelu päiväveneellä

Kuva 9. Sukellusryhmä

Kuva 10. Cleaning Day –tapahtuman ”saalis”

Kuva 11. Cleaning Day –tapahtuman retkikunta

Kuva 12. Cleaning Day –tiedotus yrityksen internetsivustolla

Kuva 1

1 Raya Divers kohti kestävää sukellustoimintaa

Ihmisen kohdistama rasite Etelä-Thaimaan merialueita kohtaan on yhä ja on ollut niin raskas, että niitä uhkaa jo todellinen katastrofi. Pienillekin muutoksille herkät ja hitaasti uusiutuvat koralliriutat uhkaavat kadota seuraavien vuosikymmenten aikana maailmasta kokonaan vieden mukanaan tuhansia eliölajeja, jopa kokonaisia saaria.

Suomalaisvetoinen sukelluskeskus Raya Divers toimii viidessä Etelä-Thaimaan suositussa lomakohteessa Phuketissa, Raya Yailla, Khao Lakissa, Krabilla, ja Koh Lantalla. Vuosituhannen alusta Raya Divers on joutunut seuraamaan läheltä, kuinka rasitus alueen vesistöjä, saaria ja koralliriuttoja kohtaan on kasvanut, ja kuinka meren alainen ekosysteemi on vähitellen menettänyt loistoaan. Raya Divers antoi tehtävänannon opinnäytetyölle, jonka tavoitteena on huolehtia siitä, että Raya Divers kehittää omaa toimintaansa mahdollisimman tehokkaasti kohti kestävyyttä. Yritys tiedostaa Andamaninmeren nykytilan ja että kehityksen suuntaa on pystyttävä kääntämään nopeasti. Sukellus, snorklaus ja kalastus tulevat loppumaan alueella, jos koralli ja kalakanta ovat kuolleet.

Raya Diversin johto asetti opinnäytetyön tehtäväksi laatia suunnitelma, jolla minimoidaan Raya Diversin päivittäistoiminnan aiheuttamaa rasitetta vesistöä ja luontoa kohtaan muutenkin. Erityisesti muovijätteestä haluttiin päästä eroon. Jätteestä eroon pääsy tulisi tapahtua korvaamalla käytetyt muovituotteet, tai muutettava toiminnan rakennetta muuten ekologisempaan suuntaan. Matkailualaa opiskeleval-

le, kokeneelle Raya Diversin työntekijälle, annettiin tehtäväksi huolehtia sesonkikauden lopulle suunniteltu vihreä tapahtuma läheisen ja paljon käytetyn saaren hyvinvoinnin edistämiseksi.

Luonnon hyvinvoinnin edistämiseksi, Raya Divers pyrkii hyödyntämään kestävyyden kehittämistä strategisesti hyväkseen markkinoinnissa. Tämä on tärkeää, koska ”vihreys” on nopeasti kasvava trendi ja vahvasti vaikuttava seikka ostopäätöksiä tehdessä.

1.1 Taustaa

Janne Miikkulainen saapui Raya Yain saarelle Etelä-Thaimaahan 1996 ja aloitti sukellustoiminnan saarella jo toimineen bungalowyrityksen yhteydessä. Vuonna 2000 saarelle perustettiin Raya Divers nimellä sukelluskeskus. Miikkulaisen lisäksi perustamassa Raya Diversia olivat bungalow-yrittäjä Garry Halpern ja uutena henkilönä Suomesta Jani Mäkinen. Raya Yain saarelta yritys alkoi laajentua ensin Phuketin saarelle, sitten Khao Lakiin Phuketin pohjoispuolelle. Tänä vuonna Raya Diversilla on viisi toimipistettä, joista uusimmat Krabilla ja Koh Lantalla.

Raya Divers on sukellusorganisaatio PADI:n alaisuudessa toimiva sukelluskeskus, joka tarjoaa virkistyssukelluksen erilaisia sukelluspalveluita. Näitä palveluita ovat erilaiset sukelluskurssit kaiken tasoisille sukeltajille vasta-alkajasta ammattilaiseen. Kurssien lisäksi keskus järjestää sukellusretkiä eri kohteisiin toimipaikan läheisyydessä. Sukellusorganisaationa PADI (professional association of diving instructors) on maailmassa ylivoimaisesti suurin.

Vuosien varrella Raya Diversin toiminta on laajentunut varsinaisen laitesukelluksen parista kokonaisvaltaiseksi ohjelmapalvelutuottajaksi merellä. Palvelutarjontaan kuuluvat saariretket, joiden ohjelmaan sisältyy muun muassa snorklausta ja maisemointia kohteen lähisaarilla ja niitä ympäröivillä koralliriutoilla. Saariretkien lisäksi Raya Divers järjestää myös mahdollisuuden lähteä merelle kalastamaan tai purjehtimaan.

Thaimaassa sesonkikauden, ”high-seasonin”, katsotaan alkavan marras-joulukuun vaihteessa, ja päättyvän huhtikuun loppupuolella. Tuon ajanjakson aikana sääolot Etelä-Thaimaassa ovat parhaimmillaan ja turistien määrä kohteissa selkeästi kor-

keimmillaan. Varsinkin länsimaalaiset turistit, jotka saapuvat Euroopasta ja Venäjältä, keskittävät matkansa pääsääntöisesti tuolle ajalle. Matalasesongin aikana turistien määrä on pienempi, jolloin myös osa Raya Diversin toimipisteistä sulkeutuu. Phuketin, Raya Yain ja Krabin toimistot ovat avoinna ympärivuotisesti, mutta retkitoiminta on hiljaisempaa ja henkilökuntaa selkeästi vähemmän. Raya Divers työllistää sesonkikauden aikana noin 70–80 henkilöä, joista suurin osa työskentelee toiminnaltaan vilkkaimmassa kohteessa Phuketin saarella. Henkilökunnasta suurin osa on suomalaisia, joiden lisäksi on muutama eri maalainen sukelluskouluttaja ja thaimaalaista henkilökuntaa veneiden miehistössä ja toimistotehtävissä.

Raya Diversin asiakkaat ovat vuoteen 2013 asti olleet pitkälti suomalaisia, ja myös retket ovat järjestetty suomen kielellä, tarvittaessa tulkaten muun maalaisille asiakkaille. Yritys on toiminansa alkuvaiheista alkaen tehnyt yhteystyötä suomalaisten matkanjärjestäjien, Aurinkomatkojen ja Finnmatkojen, kanssa. Matkanjärjestäjät myyvät asiakkailleen Raya Diversin palveluita, mikä on mahdollistanut lähestulkoon täysin suomalaisella asiakkaita palvelevan Raya Diversin toiminnan onnistumisen. Lisäksi Raya Diversin alaisuudessa on toiminut pienempi venäläishaara, jossa pienellä kokoonpanolla on järjestetty sukellus- ja snorklausretkiä venäläisturisteille. Tulevaisuudessa Raya Divers pyrkii kansainvälistämään toimintaansa myös muiden pohjoismaiden kansalaisille ja kiinalaisille.

Olen kuulunut Raya Diversin henkilökuntaan kesästä 2010 alkaen. Ensimmäisen opintoihin liittyvän työharjoittelun suoritin 2010 touko-elokuun aikana Raya Diversille, jonka aikana kouluttauduin PADI Divemasteriksi, vapaasti suomennettuna sukellusoppaaksi. Kesän 2010 jälkeen olen työskennellyt yrityksessä jokaisena talvena, tehden noin neljän kuukauden mittaisia työjaksoja. Yhteensä työkokemusta yrityksessä on kertynyt kevääseen 2014 mennessä siis yhteensä viisi noin neljän kuukauden mittaista jaksoa. Ennen opinnäytetyön tekoa jatkokouluttauduin PADI sukelluskouluttajaksi, ja sukelluksia asiakkaiden kanssa on kertynyt noin 700–800 kappaletta. Työjaksojen aikana olen oppinut ja kokenut ammatillisten taitojen lisäksi myös maan kulttuurista, tavanomaisesta sukellusbisneksestä Thaimaassa, merien tilasta ja sitä uhkaavista tekijöistä.

Monia opinnäytetyössä esiintyviä seikkoja perustellaan ainoastaan työkokemuksella yrityksessä ja alan koulutuksella. Muita tietolähteitä on siksi vähemmän.

1.2 Meriaiheiset ohjelmapalvelut Thaimaassa

Turismi on tärkeimpiä tulonlähteitä Thaimaassa, ja eritoten Etelä-Thaimaan alueella turismi rinnastuu kaikkeen liiketoimintaan. Thaimaassa matkailijalle riittää tehtävää ja nähtävää, ja suuri osa ohjelmapalveluista on rakennettu Thaimaan upean luonnon ympärille. Erityisesti merelle tehdään valtavasti retkiä erilaisten harrastusten ja retkeilyn parissa. Phuketin turistisatamasta Chalongista lähtee päivittäin kymmeniä, jopa satoja veneitä kohti lähisaaria ja vesiä.

Sukellusyrityksiä Etelä-Thaimaassa on satoja. Perinteisesti retket järjestetään yrityksen omalla veneellä ja retkikunnalla sopivan etäisyyden sisällä Phuketin lähikohteissa. Toisinaan yritykset vuokraavat paikkoja muiden yritysten veneistä, jolloin veneellä voi olla väkeä monesta eri yrityksestä. Sukellusretkien lisäksi järjestetään niin sanotusti koko perheen retkiä saarille, viettämään päivää snorklaten ja rentoutuen rannoilla.

Kalastusretkiä järjestetään myös valtavalla volyymillä, ja yksittäisiä aluksia laskien kalastus näyttääkin olevan ehkäpä vetävin ohjelmanumero Phuketin alueella. Perinteiset kalastusretket muun muassa Phuketista ovat kestoltaan yhden päivän mittaisia retkiä, joista saaliina pääasiassa nousee pientä tonnikalaa. Virkistyskalastus yhdessä tappavan tehokkaan ammattikalastuksen kanssa on romauttamassa Thaimaan kalakantaa.

Purjehdus on myös osa perinteistä ohjelmapalveluyrittämistä merillä. Merelle suunnataan pienillä ja keskikokoisilla purjeveneillä, ja retket ovat päiväretkistä useiden päivien charterpurjehduksien pituisia.

1.3 Merien tila, uhat

Merien ekosysteemi on maailman suurin, sillä maapallon pinta-alasta kaksi kolmasosaa on vettä. Tämä ekosysteemi on kuitenkin vaarassa saasteiden ja esimerkiksi laivaliikenteen vuoksi. Nämä seikat vaikuttavat koralliriuttojen hyvinvointiin. Eläin- ja kasvilajit vähenevät ja niiden pesintä häiriintyy monesti matkailun aiheuttamien haittojen vaikutuksesta (Hemmi 2005, 44).

Tiede-lehden artikkelin mukaan jo nyt yksi kolmannes merien koralliriutoista on tuhoutunut. Ennusteiden mukaan vuoteen 2050 mennessä jopa 98 % riutoista tulee kuolemaan. Kuollessaan riutta vie luonnollisesti mukanaan siitä hyötyvät ja sen ympärillä asuvat, eli koko ekosysteemi tuhoutuu. Artikkelin mukaan noin neljännes maailman kaloista elää koralliriutoilla. Vaikutukset näin suuren kalakannan katoamiseen ovat katastrofaaliset. Koralliriutat myös suojelevat esimerkiksi useita Tyynen Valtameren saaria aalloilta ja vajoamiselta mereen. Suurin uhka koralliriutoille ovat hiilidioksidipäästöt maailmalla. Hiilidioksidipitoisuuden kasvu aiheuttaa vesien lämpenemisen, mitä herkkä korallieläin ei kestä. (Tiede. 2008). On sanomattakin selvää, että koralliriuttojen kadotessa päättyy myös virkistyssukellustoiminta alueilla, joilla sukelletaan koralliriutoilla. Pois lukien muutamat luolat ja hylyt Andamanin merialueella, kaikki kohteet sijoittuvat riutoille.

Erityisen herkät koralliriutat uhkaavat kadota kokonaan vesien pilaantumisen ansiosta. Suurena syynä on merivesien lämpeneminen, merenpinnan nousu sekä matkailu. Veneiden ankkurointi koralliriutoille tuhoaa niitä rikkomalla riuttaa. Sukeltajat saattavat rikkoa korallia repien niitä räpylöillään, käsillään tai jopa seisomalla riutan päällä. Sukeltajat häiritsevät merieläimiä ruokkimalla, valokuvaamalla tai koskettamalla niitä. Yksi sukellustoiminnan haittavaikutus on, että matkailijoille sukelletaan koralliriuttojen läheisyydestä matkamuistoksi esimerkiksi juuri koralleja ja simpukoita. Myös monet ravintolat myyvät paljon kalaa ja äyriäisiä seuduilla, joilla on paljon turismia. (Hemmi, 2005 49).

Turistit saattavat aiheuttaa käytöksellään muutoksia pinnan alaisen ekosysteemin toiminnassa. Ihmiset ruokkivat kaloja ja merieläimiä, jotka oppivat ruokintaan eivätkä lopulta osaa enää huolehtia itsestään luonnollisella tavalla. Sesonkikauden loppuessa turistimäärät pienenevät, ja pahimmassa tapauksessa ruokintaan tottuneet kalat nälkiintyvät. Monet vesiaktiviteetit puolestaan ahdistavat eläimiä, ja pakottavat ne elämään stressissä. Kymmenet pikaveneet kaasuttavat rikkaiden riuttojen läheisyydessä, lopulta ajaen arimmat lajit riutalta pois horjuttaen täten ekosysteemin tasapainoa. (Gössling, 2006 115)

Jätteiden määrä maailman vesistöissä, eritoten valtamerissä on niin valtava, että sitä on vaikea käsittää. Ihmisten tietämättömyys asiasta, ja uutisoinnin niukkuus ai-

heen saralta jopa pöyristyttää. Tyynellä valtamerellä kelluu jätelautta, mitä kutsutaan maailman suurimmaksi kaatopaikaksi. Merivirrat ovat kuljettaneet Tyynelle Valtamerelle, Hawaiin ja Kalifornian osavaltion välille jättimäisen, pääasiassa muovijätteistä koostuvan lautan, jonka koon väitetään olevan jopa kaksi kertaa Texasin osavaltion kokoinen. 80 % lautan jätteistä on joutunut mereen tuulten kuljettamana maalta mereen, ja loput 20 % jätteistä on peräisin merillä kulkevista laivoista. Ongelma on myös lautan sijainti. Koska se sijaitsee niin kaukana yhdenkään valtion rannikolta, ei kukaan ota vastuuta jätelautan siivoamisesta. (Planet Green 2010)

Thaimaassa ja muissa Kaakkois-Aasian maissa vastaan on tullut usein myös välinpitämättömyys luontoa kohtaan myös paikallisilta. Luonnostaan hyvinkin riippuvainen paikallisväestö ei tunnu aina tietävän, kuinka huono meren ja luonnon tila paikoin on. Usein roskakassit heitetään mereen rannasta tai veneeltä. Kun paikallisilta on kysytty miksi he tekevät näin, he vastaavat merivirtojen vievän ne kauas pois, joten niistä ei ole haittaa. Meri tuntuu olevan paikallisten ajatuksissa lähes loputon, ja siellä on kyllä tilaa muutamalla roskasäkille sen haittaamatta ketään. Tällainen ajattelutapa viittaa myös sivistyksen puutteeseen, joten kouluttamista näissä maissa olisi tärkeä tehostaa. Sama ongelma tulee vastaan tietenkin kaikkialla maailmassa, ei vain Kaakkois-Aasiassa, mutta näistä tapauksista on kokemuksia viimeisten vuosien ajalta.

1.4 Yrittäjän vastuu

Kestävä kehitys edesauttaa luonnon tasapainon säilyttämistä sekä luonnonvarojen järkevää käyttöä. Kestävän matkailun tärkeä osa-alue on vastuullinen liiketoiminta. Nykyään yritystoiminnan perusajatus on, että ympäristövastuullinen toiminta synnyttää kustannussäästöjä, lisää yrityksen arvoa sekä kilpailuetua, parantaa ympäristön tilaa ja asiakkaiden viihtyvyyttä. Vastuullinen yritystoiminta muodostuu taloudellisesta, sosiaalisesta sekä ympäristöllisestä vastuusta ja näiden vastuiden tavoitteena on tukea kestävän kehityksen luomaa mallia. Ympäristövastuullisessa yritystoiminnassa pyrkimys on vähemmän ympäristöä kuormittavaan liiketoimintaan. Ympäristövastuullinen yritystoiminta on sitoutunut ympäristön suojeluperiaatteisiin. (Hemmi 2005, 110, 114).

Ottaen huomioon useat tutkimukset ja ennusteet koralliriuttojen kuolemisesta, ja ilmiselvä muutos Etelä-Thaimaan sukelluskohteiden tilassa, on ilmiselvää, että sukelluskouluttaminen ja sukellusretkien järjestäminen tulee loppumaan, tai pienenemään radikaalisti tulevien vuosikymmenten päästä. Sukeltavat ihmiset ovat hyvin tietoisia siitä, missä koralli elää ja voi hyvin, ja luonnollisesti suuntaavat näille, paremmille vesille. Yrittäjä on vastuussa oman toiminnan kestävyydestä ja sen kehittämisestä. Eritoten juurikin sukellusyrittämisessä oman vastuun kantaminen on kriittistä. Koralliriuttojen tuhoutuminen ei vain vahingoita sukellusyrittämistä, vaan kyseessä on paljon vakavammat asiat, kuten paikallisten ravinnonsaanti, kokonaisten saarten olemassa olo, ja kokonaisten ekosysteemien tuhoutumisesta.

2 Ekologinen kehittämistyö

2.1 Raya Diversin toiminnan kehittäminen

Environmental sustainability: *"Meeting the needs of the present generation without compromising the ability of future generations to meet their own needs"* (United Nations, 1987).

Tällä hetkellä sukellustoiminta, tai mikään muukaan meriaiheinen ohjelmapalveluteollisuus Thaimaassa ei ole kestävää. Raya Divers pyrkii kehittämään toimintaansa vastaamaan kestävän kehityksen vaateita.

Matkailussa kestävän kehityksen kriteereinä voidaan pitää luonnon, maiseman ja kulttuurin perinnön huomiointia, jätehuoltoa ja kierrätystä, sekä paikallisten yhteisöjen vuorovaikutusta palveluiden ja hyödykkeiden tarjoamisessa. (Aho 1994, 157)

Kehittämistyö painotetaan yrityksen johdon pyynnöstä, sekä muovijätteen aiheuttaman suuren uhkakuvan takia juuri muovijätteen tuottamisen minimointiin ja sen kierrätyksen tehostamiseen. Muovijätettä yrityksessä muodostuu toistaiseksi melkoisen paljon, mutta muutamilla muutoksilla jätteen määrä saadaan laskemaan tehokkaasti. Kevyillä rakenteellisilla uudistuksilla retkien ja yrityksen muun toiminnan toimintatavoissa päästään lähelle minimiä tai jopa nollaa muovijätteet tuotannossa. Jätettä tuottavia toimintatapoja on muutettava, jotta yritys voi hyvällä omalla tunnolla mainita tekevänsä asian suhteen parhaansa.

Toinen suuri päästöjen aiheuttaja yrityksen päivittäistoiminnassa on kuljetuksista ja liikenteestä johtuvat päästöt. Raya Divers toimii jo melko tehokkaasti minimoidakseen liikenteestä johtuvia päästöjä, ja tällä saralla kehittämistoimet aiheuttaisivat luultavasti suurempia muutoksia sekä toiminnassa, että kalustossa. Nykyisillä resursseilla toiminta on kuitenkin suhteessa tehokasta, eikä kalustoa uusimatta voida kovin paljon näitä päästöjä pienentää.

Sukellus-, ja retkiteollisuus aiheuttavat jatkuvasti lisää ja enemmän tuhoa alueen ekosysteemiä, varsinkin pinnan alaista, kohtaan. Ekosysteemin ylläpitämiseksi Raya Divers voi kehittää sisäistä koulutusta uusien ja vanhojenkin työntekijöiden kohdalla. Tätä kautta informaatio saadaan työntekijöiden kautta asiakkaille, joilla toivottavasti ymmärrys nykytilaa kohtaan kasvaa, sekä parhaassa tapauksessa ihmisten toiminta muuttuu kohti parempaa. Kohteiden kuormitusta voidaan myös pyrkiä jakamaan ja annostelemaan siten, että yksittäiset kohteet eivät saisi kontolleen liian suurta rasitusta. Jo nyt Thaimaa sulkee tiettyjä saaria ja merialueita turismilta ja kalastukselta, jotta nämä kohteet saisivat niin sanotun hengähdystauon. Tässä asiassa Raya Diversin on kuitenkin vaikea vaikuttaa, muuta kuin tietenkin omalta osaltaan.

2.2 Muovin käytön vähentäminen päivittäistoiminnassa

Muovin käyttö Raya Diversin päiväretkillä on melko korkeaa, ja muovijätettä kasaantuu päivittäin runsaasti. Ylivoimaisesti suurin muovijätteen tuottaja on muoviset vesipullot. Raya Divers jakaa saariretkille osallistuville asiakkaille omat juomapullot heti aamulla asiakkaiden saapuessa veneelle. Näiden pullojen lisäksi asiakkailla on usein omia vesi-, tai muita juomapulloja matkassaan. Vesipullojen lisäksi erilaiset pakkausmuovit lisäävät muovijätteen kerääntymistä. Esimerkiksi veneille ostettavat virvoitusjuomat hankitaan 24 kappaleen pakkauksissa, joista muovijätettä koostuu paljon. Pahimmillaan virvoitusjuomat on pakattu 24 kappaleen ulkokuoren sisälle vielä erikseen 6 kappaleen pakkauksiin, jolloin yhdestä juomalavasta tulevaa muovijätettä tuotetaan vieläkin enemmän. Vesipulloista koostuvan jätteen määrä on päivittäistoiminnassa suurin muovijätteen tuottaja, ja tähän on yrityksessä löydettävä vaihtoehtoisia ratkaisuja, mikäli muovijätettä halutaan tehokkaasti torjua.

Muovijätteen vähentämiseen löytyy useita tapoja:

Päiväveneellä koko päivän olevien asiakkaiden kanssa muovipulloja ei tarvita lainkaan. Veneeltä löytyy vesiautomaatti, johon voidaan vaihtaa 12litran pantilliset vesisäiliöt. Tonkkien tyhjentyessä ne vaihdetaan täysiin, ja tyhjät jätetään täyttöön. Tällöin jätettä ei koostu. Vesiautomaatista juodaan päiväretken aikana käyttäen astioita, jotka voidaan tiskata ja käyttää yhä uudelleen ja uudelleen. Retket, joilla vietetään koko päivä veneellä teettävätkin muovijätettä lähinnä erilaisten pakkausmuovien muodossa. Ongelma on lähinnä virkistysjuomien pakkaukset. Virkistysjuomat ovat alumiinitölkeissä, joiden kierrätys ei ole sinänsä haastavaa, mutta juomia on haastava hankkia suuria määriä ilman pakkausmuovijätteet kerääntymistä. Virvoitusjuomien kanssa voitaisiin monien muiden sukellusyritysten tavoin siirtyä lasipulloihin. Siirryttäessä lasipulloihin, pitäisi virvoitusjuomien myynti suunnitella yrityksessä uudelleen. Lasipullot myydään Thaimaassa pantillisissa muovikoreissa, tai pahvilaatikoissa.

Saarille suuntaavat päiväretket vaativat muutamia uudistuksia, jotta muovipulloista päästään eroon, tai niiden käyttö saadaan minimoitua. Tähän mennessä Raya Diversin saariretkillä on jaettu jokaiselle asiakkaalle oma vesi pullo. Syy vesipullojen jakoon on se, että asiakkailla olisi koko päivän mahdollisuus juoda vettä ilman lisämaksua. Veneellä vettä olisi saatavilla toki vesiautomaateistakin, mutta retkikunnan ollessa saarella, vettä ei ole saatavilla. Retkikohteissa on paikallisyrittäjien kauppoja ja ravintoloita, joista voisi löytyä ratkaisu. Retkikohteeseen voitaisiin järjestää yhteistyössä paikallisten kanssa vesipiste, jossa retkellä olevat asiakkaat voisivat käydä juomassa vettä, käyttämättä muovipulloja. Tällaisen vesipisteen järjestäminen olisi varmasti edullinen, ja kaiken lisäksi paikallisia työllistävä keino järjestää juotavaa asiakkaille. Vesipisteellä vesi voitaisiin nauttia tiskattavista astioista jolloin jätettä ei syntyisi. Kiinteässä vesipisteessä on myös muita etuja. Jos vesipiste järjestettäisiin esimerkiksi yhdessä saarikohteiden ravintoloista, voitaisiin vesi tarjoilla kylmänä, eikä vettä menisi hukkaan. Kun saari retkeläisille jaetaan vesipullot päivän alussa, on veden lämpötila pian lähellä 30 astetta, ja osa vedestä jää juomatta.

Automaattinen vesipullojen jako voitaisiin myös lopettaa, ja sen sijaan tarjota pulloja ainoastaan niitä tarvitseville. Tähän asti pullo on ojennettu jokaiselle, vaikka tällä olisi oma pullo mukana. Jatkossa voitaisiin ilmoittaa (mikäli muovipulloista ei

voida luopua kokonaan), että pulloja on niitä tarvitseville jaossa, mutta mikäli oma pullo asiakkaalla on mukana, on järkevämpää käyttää ja täyttää niitä vesiautomaateista.

Jos muovipullojen käytöstä ei voida kokonaan luopua, pyritään minimoimaan mahdollisimman paljon. Vähentämisen lisäksi on ehdottoman tärkeää, että tavallisten muovipullojen hankinnan sijaan Raya Divers alkaa hankkia retkilleen 100 %isesta kierrätettävästä, ympäristöystävällisemmästä muovista valmistettavia pulloja. Tämä uudistus on välttämätön, ympäristöystävällisten pullojen hinnan ollessa sama kuin tavallisen raskaampien muovipullojen. Thaimaalaisen Namthip-brändin hiljattain lanseeraamat juomapullot ovat valmistettu kokonaan kierrätettävästä muovista. Lisäksi tyhjät pullot voidaan puristaa pieneen tilaan, joka helpottaa jätteen säilöntää. 6 x 1,5litran pakkaus eroaa käytössä olevien vesipullojen kanssa hinnassa muutamia bahteja, eli ei käytännössä mitään.

Namthipin ”smartwateriin” siirtyminen on äärettömän helppo ja kustannustehokas tapa saada muovipullojäte huomattavasti paremman laatuiseksi. (TopsMarket 2013)

Toimistolla muovijätettä muodostuu erilaisten varuste-, ja vaateostosten yhteydessä muovisten kauppakassien muodossa. Asiakkaalle tarjotaan muovikassi varusteiden kuljettamiseksi. Raya Divers voisi luopua muovikasseista yrityksessä kokonaan, tai tuoda niiden rinnalle ympäristöystävällisen vaihtoehdon. Muovikassit voitaisiin korvata esimerkiksi kangaskasseilla. Suomessakin päivittäistavarakaupat ottavat kasseista erillisen maksun, en näe siis syytä miksei myös Raya Divers voisi minimoida kestävämmistä kasseista johtuvia kustannuksia perimällä niistä maksun. Maksu olisi helppo perustella kestävyyden näkökulmasta ja edullisella hinnalla. Kassit voitaisiin myydä omakustannehintaan, jolloin niiden hinta Thaimaan hintatason tuntien olisi turistille todellakin kevyt.

2.3 Dieselkäyttöiset veneet

Thaimaassa perinteiset sukellustukialukset ovat dieselkäyttöisiä aluksia, jotka vetävät koostaan riippuen noin 30 - 50 henkilöä, joiden matkavauhti on noin 8-9 solmua. Alukset ovat järjestäen melko iäkkäitä, ja Thaimaan tapojen mukaan kulkuneuvoista otetaan kaikki irti, eli niitä huolletaan ja korjataan viimeiseen asti. Alus-

ten oltaessa vanhanaikaisia, ovat niiden päästötkin luonnollisesti sitä luokkaa. Toisaalta, yrityksen on pysyttävä kilpailukykyisenä, joten uusien veneiden hankinta on todella kallista, ja myös uudet veneet vaativat hintavia huoltotoimia, siinä missä vanhatkin.

Kuva 2.

Toistaiseksi Raya Divers on vuokrannut veneet miehistöineen käyttöönsä korkeasesongin ajaksi. Veneiden vuokraamisesta luopuminen tarkoittaisi sitä, että Raya Divers vuokraisi asiakaspaikkoja muiden sukellusyritysten veneistä, jolloin yksittäisestä veneestä johtuvat päästöt jakautuisivat usealle yritykselle ja veneiden määrä merellä olisi pienempi. Raya Divers käyttää tätä tapaa jo joillain retkillä, joilla osallistujamäärä on pienempi, ja joissa retken kohde on kauempana. Yrityksen asiakasmäärät suurimmalla osin retkistä ovat kuitenkin sitä luokkaa, että siirtyminen täysin vuokrapaikoille olisi hankalaa, ja myös palvelun laatuun olisi vaikeampi vaikuttaa.

Mikäli Raya Diversin toimintatapa veneiden suhteen pysyy entisellään, voidaan tehdä kuitenkin se vähin, mitä tehtävissä on. Matkat tulee kapteenin ja yrityksen johdon kanssa suunnitella mahdollisimman tehokkaasti, jotta päästöt ovat päivittäistoiminnassa minimissään. Veneiden matkavauhti ja liikuttaminen saadaan pie-

nillä säädöillä maksimoitua mahdollisimman tehokkaasti, ja tähän Raya Diversin on pyrittävä jatkossakin.

Vaihtoehtoa dieselkäyttöisille veneille on vaikea löytää kustannustehokkaasti. Purjeveneillä liikkuminen saarten välillä olisi ympäristölle luonnollisesti paras vaihtoehto. Purjeveneet ovat kuitenkin kalliita, ja niiden valmistelu sukelluskäyttöön vaatisi myös kustannuksia, sekä kaikki muutokset veneessä laskisivat veneen arvoa mahdollista jälleen myyntiä varten. Asiakasmäärät purjeveneissä on myös pienempiä. Purjeveneisiin siirtyminen tuntuu toistaiseksi utopistiselta ja mahdottomalta uudistukselta, ottaen huomioon uudistuksesta johtuvat kustannukset ja asiakasmäärien radikaalin pienentämisen.

Dieselkäyttöisten veneiden ja niillä suoritettavien retkien rinnalle voitaisiin toki rakentaa uusi ekologisempi konsepti, mitä voitaisiin markkinoida ekomatkailun näkökulmasta. Mikäli Raya Groupin purjehdushaara Raya Sailing jatkaa toimintaansa tulevina vuosina, voitaisiin yrityksen purjeveneellä järjestää vaikkapa kerran viikossa ekosukellusretki Phuketin lähikohteisiin. Päivän aikana pääsisi täten nauttimaan sukelluksen ja snorklauksen ohella siis purjehduksesta, mikä olisi varmasti monelle asiakkaalle uusi elämys. Raya Sailingin katamaraanipohjainen purjevene vetäisi arvion mukaan maksimissaan kymmenen sukeltajaa, joista kerrallaan mahtuisi kumiveneeseen puolet (mikäli sukellukset halutaan suorittaa kumiveneestä). Matka-aika suosituimmalle sukelluskohteelle Phuketin läheisyydessä olevalle Raya Yain saarelle purjeveneellä kestää pelkillä purjeilla 2-2,5 tuntia, eli 30min tai tunnin kauemmin kuin dieselveneillä. Etu purjehdus-sukellusretkille on se, että Thaimaassa vallitsevat monsuunituulet puhaltavat käytännössä aina samaan suuntaan, mikä mahdollistaa edestakaisen purjehduksen saarten välillä. Purjeveneen kapteenin arvion mukaan dieselkäyttöinen vene käyttää päiväretken aikana jopa 80 litraa polttoainetta, purjeveneellä seilattaessa kulutus olisi lähellä nollaa. (Kurvi. 2013) Pakokaasujen ja muiden päästöjen määrä olisi myös purjevenettä käytettäessä huomattavasti keveämpää.

2.4 Kierrätys

Kierrätystä Raya Diversin toiminnassa harjoitetaan kohtalaisesti, mutta tässäkin on muutama kehitettävä asia. Toistaiseksi päiväretkillä erotellaan alumiinitölkit ja pul-

lot muusta jätteestä. Tätäkin voisi tehostaa kevyin toimenpitein, esimerkiksi varaamalla oma keräyspiste alumiinille, muoville ja sekajätteelle. Kierrätyksen tehostaminen kävisi vaivatta lisäämällä päiväveneille yksi jätesäiliö lisää, ja ohjeistamalla ja kannustamma asiakkaita entistä enemmän lajittelemaan päivän aikana syntyvät jätteet.

Toimistolla lisäksi kierrätykseen lisättäisiin ongelmajäte, mitä toimistotyöstä syntyy.

2.5 Alueen yrittäjät yhdessä kohti kestävyyttä

Jokaisella sukellusyrityksen on kannettava vastuu oman toiminnan kehittämisestä kohti kestävämpää sukellusyrittämistä Etelä-Thaimaan alueella. Alueen yrittäjiä voitaisiin kuitenkin kannustaa toiminaan yhteistyössä, jonka avulla voitaisiin todella tehostaa ekologisuuden kehittämisen vaikutuksia alueella. Kyseessä olisi eräänlainen sopimus, jossa alueen ohjelmapalveluyritykset sitoutuisivat noudattamaan sääntöjä kestävän kehityksen edistämiseksi. Projektia voitaisiin kutsua esimerkiksi nimellä Andaman Alliance, jonka kuvastaa yritysten liittoutumista Andamaninmeren tilan kohottamiseksi.

Raya Divers, tai erillinen työryhmä joka koostuisi sukellustyöntekijöitä sekä kestävyyden asiantuntijoista, voisi suunnitella ja toteuttaa sukellusyritysten liittouman toiminnan kehittämiseksi. Voitaisiin perustaa sertifikaatti, tai laatia muuten yhteiset toimintamallit perusasioista, joilla saataisiin alueen kuormittumista kevennettyä. Sponsoroinnista kiinnostuneita yrityksiä tai järjestöjä voisi olla suuret monikansalliset organisaatiot kuten Green Peace, WWF, sukelluskoulutusjärjestö PADI, tai paikalliset kestävyyden etuja palvelevat tahot.

Operaation tavoitteena on saada alueen yrittäjät sitoutumaan yhteisiin ”pelisääntöihin”. Tavoitteena saada turismiteollisuuden aiheuttama rasitus ekosysteemiä kohtaan minimoitua. Sääntöjä noudattamalla yritys saisi itselleen sertifikaatin, jolla yritys voisi näyttää tukevansa ja myös noudattavansa tärkeitä ohjesääntöjä alueen merialueen hyvinvoinnin edistämiseksi. Mukana ohjelmapalveluita tuottavat yritykset Andamanin merellä Etelä-Thaimaassa. Sukellusbisneksen lisäksi mukana olisivat myös suositut kalastusretket, purjehdusretket ja päivittäiset saariretket. Sertifikaatti toimisi yrityksille markkinointia edistävänä tunnuksena, kestävän kehityksen ollessa arvona yhä suurempi palvelun ostajalle.

Pelisäännöt olisivat yksinkertaiset, jotta mahdollisimman monen yrityksen olisi helppo lähteä projektiin mukaan. Yrityksen sitoutuisivat esimerkiksi:

- käyttämään ainoastaan 100% kierrätettävästä materiaalista valmistettavia vesipulloja.

- Muovikassien käytöstä luopumiseen (korvaaminen muilla materiaaleilla). Suurten tilausten varmistuessa, löytyy todennäköisesti alueelta paikallinen yrittäjä, joka ottaa vastuulleen esimerkiksi edullisten kangaskassien myynnin ja toimittamisen

- Kierrätyksen tehostamiseen. Erotellaan muovi, alumiini ja sekajäte entistä tehokkaammin.

- Koralliriuttojen ekosysteemin ja sen herkkyyden entistä tehokkaampaan koulutukseen ja tiedottamiseen.

Onnistuessaan vihreällä liittoumalla olisi todellista arvoa merialueelle. Onnistuminen vaatii kuitenkin suuren osallistujamäärän yrittäjien keskuudessa. Sertifikaatin saaneet yritykset vaativat myös valvontaa ja mahdollisesti myös koulutusta nykytilanteeseen ja uudistuksiin.

2.6 Tiedottaminen

Edistysaskeleita kestävyyden saralla ei kannata jättää hyödyntämättä myös markkinoinnissa, ekologisuuden ollessa kasvava trendi ja monelle tärkeä tekijä matkakohdetta ja palvelun tarjoajaa valittaessa.

3 Cleaning Day –tapahtuman järjestäminen

Yksi opinnäytetyön osa-alueista oli vastata Raya Diversin jokavuotuisesta puhdistusoperaatiosta Raya Yain saarella Phuketin saaren eteläpuolella. Raya Divers on järjestänyt siivouspäivän vuosittain kauden loppuvaiheilla, jolloin keskuksella ei ole niin kiireistä kuin joulu-helmikuun sesongin aikana. Siivouspäivä on erityisellä ohjelmalla ja hinnoittelulla järjestetty päiväretki Phuketista läheiselle Raya Yain saarelle. Päivän ohjelmaan on kuulunut erilaisten jätteiden, kuten muoviroskien, siimojen ja lasipullojen kerääminen pinnan alta ja pinnalta ja niiden toimittaminen edelleen jätteenkäsittelyyn.

Raya Yai on suosittu päiväretkikohde Phuketin turisteille. Saarelle houkuttelevat kirkas vesi, hyvät rannat, rauhallisuus ja luonto. Raya Yain saarella alkoi myös Raya Diversin yritystoiminnan osalta, ja siksi yrityksellä ja saarella on jo pitkä historia. Raya Yailla sijaitsee yksi Raya Diversin viidestä sukelluskeskuksesta. Myös Phuketin keskukselta saavutaan Raya Yaille lähes päivittäin sukeltamaan. Voidaan siis sanoa, että saari on ollut alusta asti yrityksen tärkein voimavara, ja siksi myös sen hyvinvoinnista huolehtiminen on yritykselle tärkeää.

Opinnäytetyön sisältöä suunniteltaessa yhdistettiin kokonaisuuteen pian siivouspäivän järjestäminen. Päätös tehtiin yhdessä yrityksen johdon kanssa. Päivän teema katsottiin sopivan hyvin muuhun opinnäytetyön teemaan, ja katsoimme sen myös olevan hyvä ja konkreettinen näyttö ohjelmapalvelujen työkokemuksen ja sukellusalan toiminnan osaamiseen. Lisäksi kaikki aika suunnitteluun ja valmisteluun olisi pois jo valmiiksi kiireisen keskusmanagerin aikataulusta. Tehtäväantoon ja johdon luottamukseen vaikutti minun asiantuntemus ja kokemus vastaavana työntekijänä yrityksessä aikaisemmilla kausilla.

3.1 Siivouspäivän tavoite

Tapahtuman tavoitetta haetaan kysymällä strategisen kolmion kysymyksiä, mitä, miksi, ja kenelle. On tärkeää suunnitella, mitä yritys haluaa tapahtumalla viestiä. Tapahtuman tavoite voi olla esimerkiksi yrityskuvan kehittäminen, asiakassuhteen lujittaminen (Vallo 2008, 23,93.) tai kuten tässä tapauksessa, yrityksen kestävyyden vahvistaminen.

Siivouspäivän tavoite oli siivota yritykselle tärkeää kohdetta mahdollisimman tehokkaasti. Konkreettisen siivoustyön lisäksi tempauksella on tarkoitus herättää tietoisuutta vesistöjen tilasta. Jätteitä kerätessään asiakkaat todella näkevät ja ymmärtävät mitä kaikkea mereen kuulumatonta pohjalta ja pinnalta löytää. Paras mahdollinen lopputulos olisi myös vaikuttaa ihmisten tottumuksiin ja tapoihin parantaen niitä ajatellen merien ja vesistöjen hyötyä ja hyvinvointia.

Raya Diversille tavoitteena oli vesistölle ja saarelle tuodun hyödyn lisäksi myös hyötyä liiketoimintaa ajatellen. Tarkoitus oli saada retkelle ilmoittautuneita mahdolli-

simman paljon resursseihin nähden. Myös tiedottaminen tempauksesta ennen ja jälkeen tapahtuman on tärkeässä osassa retken onnistumista. Tapahtumaa voidaan pitää jatkossa myös osana markkinointistrategiaa.

Tapahtumia voidaan käyttää yrityksessä kilpailukeinona, jonka avulla erottaudutaan myönteisesti kilpailijoista. Tapahtuman tarkoitus on luoda myönteinen mielikuva kaikkien sidosryhmien keskuudessa (Vallo & Häyrinen. 2008, 28).

Siivouspäivän suunnittelusta, valmistelusta, toteutuksesta ja informaatiosta laaditaan käsikirja siivouspäivien toteuttamiseksi tulevien kausien aikana, sekä Phuketissa, että myös muissa Raya Diversin kohteissa (Khao Lak, Krabi, Raya Yai ja Koh Lanta)

Tapahtuma järjestetään ensisijaisesti kestävyyden ylläpitämiseksi, Raya Diversin toiminnan markkinoinnin ja imagon vahvistamiseksi ja tietysti myös Raya Diversin asiakkaille palvelukokonaisuudeksi. (Eriksson & Martikainen, 2013)

3.2 Siivouspäivän suunnittelu

11.3.2013 tapasin palaverin merkeissä Raya Diversin keskusmanagerin Mika Eriksonin kanssa. Palaverin aiheena oli siivouspäivän järjestelyyn liittyvät asiat

Tapahtuman päivämääräksi päätettiin 28.3.2013. Tapahtuman järjestämiseen vaativille työtehtäville saatiin näin riittävästi aikaa, ja myös reagointi aikaa odottamattomien esteiden tai hidasteiden ratkaisemiseksi. Ohjelman viralliseksi nimeksi päätettiin ”Cleaning Day”, jota käytettäisiin markkinoinnissa. Projektin työnimenä käytettiin kuitenkin enemmän suomalaisittain ”siivouspäivää”, virallinen nimi haluttiin kuitenkin pitää kieleltään englantilaisena, koska markkinointi kohdistui muihinkin kansallisuuksiin, kuin vain suomalaisiin matkailijoihin.

Iiskola-Kesosen mukaan tapahtuman markkinointiin kuuluvat sisäinen ja ulkoinen markkinointi. On tärkeää selvittää kenelle tapahtuma järjestetään, ja sitä kautta miettiä, miten tapahtumaa tulisi markkinoida. (Iiskola-Kesonen 2004, 56-57.)

Tapahtuman markkinointi päätettiin aloitettavaksi noin viikko ennen tapahtumaa. Viikon katsottiin olevan riittävä aika tiedottamiseen, ja kun otetaan huomioon Phu-

ketissa vierailevan matkailijan loman keskimääräinen pituus, ei markkinointi tätä aikaisemmin palvele tarkoitusta. Oman ja sukelluskeskuksen henkilökunnan (josta osa työskennellyt aikaisemmin matkanjärjestäjien matkaoppaina Phuketissa) kokemuksen perusteella on havaittu, että Aurinkomatkojen ja Finnmatkojen tarjoamat lomamatkat ovat kestoltaan 7-14 päivää pitkiä, joten ei markkinointia kannata aloittaa kohteessa tätä aikaisemmin. Tapahtumaa päätettiin markkinoida päiväveneillä ja sukelluskeskuksella esillä olevin mainoksin, matkanjärjestäjien infotilaisuuksissa, sekä koko henkilökunnan aktiivisella myyntityöllä päiväretkien ja muun toiminnan aikana suoraan asiakkaille. Myös Raya Diversin facebooksivulle päätettiin ilmoittaa päivästä. Facebookissa tapahtuva mainonta palvelee Phuketissa asuvien, aktiivisesti sukellusta harrastavia henkilöitä jotka seuraavat Raya Diversin sivuston päivityksiä. Yritykselle painavampi arvo ilmoitukselle on kuitenkin tiedottaa yrityksen järjestävän kyseistä toimintaa, ja luo yritykselle arvoa ekologisuudesta ja luonnon hyvinvoinnista erityisesti välittäville ihmisille.

Keskuksen managerin kanssa kävimme lisäksi läpi varusteet, joita siivouspäivänä tarvitaan veneelle mukaan, jotta itse siivoustyö onnistuu. Siivoajien mukavuutta ja turvallisuutta ajatellen mukaan hankittiin suojakäsineet jokaiselle siivoajalle. Roskien keräämistä ja kuljettamista varten kaikille sukeltajille, ja snorklausryhmille varattiin verkkokankaiset säkit, joita on kohtuullisen kevyt ja helppo kuljettaa vedessä. Verkkosäkkejä Raya Diversilla oli valmiiksi säilössä. Näiden varusteiden lisäksi veneen takakannelle on hankittava kevytpeite ja kestävästä materiaalista valmistettuja säkkejä jätteiden kasaamista ja säilöntää varten. Päiväretkillä kuluu paljon jäitä, ja kauden aikana kertyneet jääpalasäkit toimivat hyvin roskien kanssa. Leikkaamiseen tarvittavia työkaluja, kuten sukelluspuukkoja otettiin myös retkelle mukaan, näillä välineillä saadaan hankalia jätteitä, kuten kalaverkkoja irrotettua korallista, tuhoamatta sitä enempää. Muuten päiväretkelle tarvitaan normaalille päiväretkelle päivittäin varatut hyödykkeet jotka sisältävät sukellusvarusteet, juomavettä, virvokkeita ja ruoan. Kamera oli myös tärkeä olla mukana siivouspäivän dokumentointia varten.

Varsinaisen siivouspäivän lisäksi haluttiin päivään tuoda myös kevyttä iltaohjelmaa halukkaille. Siivouspäivän jatkot päätettiin toteuttaa Phuketin satamakylässä, Chalongissa, sijaitsevassa ravintolassa, Skifferissä. Iltaohjelmasta tiedotettiin asiakkaille

siivouspäivän markkinoinnin yhteydessä, mutta se ei varsinaisesti sisältynyt päivän ohjelmaan. Tapahtuma järjestettiin myöhemmin illalla, jotta asiakkailla olisi mahdollisuus käydä virkistäytymässä pitkän ja kuuman päivän päätteeksi hotelleilla. Tapahtumaan päätettiin järjestää ruokailumahdollisuus, joka laskutettiin siis erikseen niiltä, ketkä halusivat osallistua. Illallisen järjestämistä koskevista asioissa otettiin myöhemmin yhteyttä ravintolan päällikköön Fiin Ratanachaniin.

3.3 Siivoustoimien tekniikan suunnittelu

Siivouspäivänä toimitettavat siivoustoimet suunniteltiin yhdessä opinnäytetyön tekijän ja keskusmanageri Mika Erikssonin kanssa. Kyseessä olevat henkilöt ovat ammattilaisia sukellusalalla, sekä molemmat omaavat myös kokemusta aikaisemmilta Raya Diversin järjestämistä siivouspäivistä. Joten sukellukseen, ja snorklaukseen liittyvä tietotaito on ammattimaisella tasolla. Sukellustekniikoita ei muutettu edellisvuosista juurikaan. Aikaisemmin käytetty malli on ollut resursseihin nähden tehokas, turvallinen ja helposti toteutettavissa.

Sukelluksilla noudatettaisiin normaalisti sukellusorganisaation PADI:n asettamia sääntöjä ja standardeja, aivan kuten millä tahansa muullakin sukelluksella. Tapahtuman järjestäjä on vastuussa sen turvallisuudesta. (Iiskola-Kesonen 2004, 87.) Sukeltamiseen liittyvät, Raya Diversin itse määrittelemät turvallisuus säännökset olivat voimassa. Turvallisuuspuolella on otettu huomioon sukellusten maksimiajat, ensiapuvalmius, ensiapuhappi, sekä pelastussuunnitelma onnettomuuden varalle. Samat turvallisuusnormit pätevät Raya Diversin päivittäisessä toiminnassa vakiona.

Sukellusryhmien siivouksen ohjeeksi muodostettiin seuraavan lainen tapa: Sukellusryhmät sukeltaisivat saaren lahdella aloittaen rannasta, ja edeten poispäin saarelta. Ryhmät asetettaisiin riviin rannan suuntaisesti, jotta siivottava pinta-ala olisi mahdollisimman kattava. Ryhmistä kokenein olisi siivottavalla lahdella uloin ryhmä, ja kokemattomin ryhmä siivoaisi lahden reunan suuntaisesti. Tämä järjestely lisää turvallisuutta, koska Raya Yain lahdilla on paljon erilaisia aluksia, ja liikenne on aika ajoin vähintäänkin kiireellistä. Lahden reunoilla lähempänä kalliota veneitä ei kuitenkaan ole, joten kokemattomien sukeltajien on turvallista tulla välillä pintaan, mikäli tarve tulee. Kokemattomat sukeltajat saattavat myös nousta pintaan tahto-

mattaan vahingossa, koska sukellustekniikat eivät ole vielä kokeneen sukeltajan tasolla. Kokeneet sukeltajat sukeltavat keskemmällä lahtea, missä veneet sijaitsevat. Kokeneiden sukeltajien tarve nousta pintaan on harvassa, eikä kukaan nouse pintaan tahtomattaan tekniikan puutteen takia. ja lisäksi ryhmän jäsenet ovat tietoisia veneistä ja vaaratilanteesta. Sukellusstandardeihin kuuluu myös pintapoijun lähettäminen pintaan ennen ryhmän nousua pinnalle. Pintapoijun tarkoitus on varoittaa vesillä liikkuvia aluksia nousevasta ryhmästä, ja täten he osaavat väistää ja kiertää tuon alueen.

Sukelluksille varustauduttaisiin normaalisti standardien vaatimilla sukellusvarusteilla. Lisäksi sukeltajille varattaisiin suojahanskat sekä verkkosäkit siivoamista ja jätteen mukana kuljettamista varten.

Snorklausryhmissä olosuhteiden pakossa sijoittuminen täytyy olla lahdella rantakallion suuntaisesti. Lahdella olevien veneiden takia ainoastaan lähellä rantakalliota on turvallista snorklailla. Tämä ei kuitenkaan siivoamiselta vie juurikaan tehokkuutta pois, koska tuuli ja aallot kuljettavat roskat lähelle rantaa.

Snorklausryhmissä varusteina toimisivat normaalit snorkausvarusteet, eli räpylät, maski ja snorkkeliyhdistelmä ja pelastusliivit. Snorklaajilla on Raya Diversin retkillä aina pelastusliivit päällä, koska vedessä ollaan yhtäjaksoisesti pitkiä aikoja, ja kelluttava liivi ehkäisee turhilta vaaratilanteilta ja tekee snorklaamisesta helpompaa ja nautinnollisempaa. Myös snorklaajille varattaisiin suojahanskat. Roskasäkkejä varattaisiin vain snorklausryhmien ohjaajille, koska pinnassa jätettä on vähemmän.

Siivouskohteeksi valittiin lahti nimeltä Ao Patok, Raya Yain lahdista ruuhkaisin ja myös eniten siivoustyötä vailla oleva lahti. Molemmat siivoussukellukset, ja siivoussnorklaukset toimitettaisiin tuolla lahdella, mikäli olosuhteet sen sallisivat.

3.4 Siivouspäivän jatkoillallinen

Facebookin keskustelutoiminnon välityksellä tiedusteltiin ravintola Skifferin päälliköltä Fiin Ratanachanilta mahdollisuudesta osallistua siivouspäivän ohjelmaan. Päiväretken jälkeiset illanistujaiset haluttiin järjestää juuri Skifferissä, johtuen ravintolan hyvistä puitteista, ja hyvistä suhteista Raya Group Asiaan. Ratanachan ilmoitti ravintolan mielellään osallistuvan päivän tuottamiseen.

Illallistapahtuma päätettiin alkavaksi kello 19.00, ja jatkuvan ravintolan sulkemisaikaan saakka. Ravintola olisi samalla auki myös muille asiakkaille normaalisti. Ruokavaihtoehtoina oli perinteinen Thairuoka, tai vaihtoehtoisesti jotain perinteistä suomalaisempaa ruokaa. Päädyimme tarjoamaan asiakkaille suomalaisille tutumpaa makaronilaatikkoa. Valintaan vaikutti se, että moni illallistapahtumaan osallistuvista tulisi todennäköisesti olemaan Thaimaassa pidempään viipyvä henkilö (Phuketissa pidempään viipyvä ja töissä oleva henkilö), jotka ovat perinteistä thairuokaa syöneet paljon kuluvan talven aikana. Tarjoilu tapahtuisi buffettyyppisesti, ja illallisen hinnaksi päätettiin 150thb/hlö (noin 4 euroa).

Ratanachan pyysi vielä varmistamaan arvioidun osallistujamäärän tapahtumaa edeltävänä päivänä, ja vielä tapahtumapäivän alkupuolella, jotta ruokaa osattaisiin varata oikea määrä. (Ratanachan 2013).

3.5 Cleaning Day –mainosten laatiminen

18.3.2013 pidimme palaverin aiheena siivouspäivän graafiset mainokset. Paikalla palaverissa olivat minun lisäkseni keskuksen manageri Mika Eriksson sekä yrityksen graafikko Soile Paloheimo.

Kymmenen päivää ennen varsinaista tapahtumapäivää, kolme päivää ennen myynnin aloittamista, tapasimme yrityksen graafikon kanssa. Palaverin aiheena oli siivouspäivän mainosten sisällöstä päättäminen.

Ennen mainosten laadintaa, yhdessä sukelluskeskuksen managerin Mika Erikssonin kanssa päätettiin siivouspäivän aikatauluista ja hinnoittelusta. Päivän aikataulu rakennettiin yhteensopivaksi muun saman päivän ohjelman kanssa. Päiväretki hinnoittelusta vastasi keskusmanageri Eriksson. Minun tehtävänä oli vastata yhdessä graafikon kanssa mainoksen mainostekstistä, ohjelman selostuksesta ja asettelusta.

3.6 Siivouspäivän aikataulu ja hinnoittelu

Päivän ohjelma oli seuraava.

7.30 – 8.30 lähtevät autot noutamaan asiakkaita hotelleilta satamaan. Asiakkaiden noutoajat ovat porrastettu siten, että satamasta katsoen kauempana sijaitsevista

kohteista asiakkaat noudetaan aikaisemmin, jotta he olisivat lähempää saapuvien asiakkaiden kanssa samaan aikaan satamassa. Esimerkiksi Phuketin pohjoisosista, kuten Mai Khaosta tai Bang Taolta saapuvat noudetaan kello 7.30, Patongilta 8.00 ja Karonin ja Katan alueelta kello 8.15 – 8.30. Satamassa pitäisi kaikkien kyyditysten olla viimeistään kello 8.55.

9:00 Lähtö päiväveneellä satamasta kohti Raya Yain saarta. Matka-aika noin 1,5 tuntia.

11:00 Ensimmäinen siivoussukellus tai pintasiivous snorklaten.

12:15 Lounas veneellä

13:30 Toinen siivoussukellus tai pintasiivous snorklaten.

15:00 Paluumatka Raya Yain saarelta kohti Phuketin satamaa.

17:00 Asiakkaiden kuljetus satamasta hotelleille

19:00 Jatkojuhlat ravintola Skifferissä halukkaille

Päiväretken hinnat:

Päiväretkien hinnat muutettuna euroiksi: 1 500 Thaimaan bahtia on noin 35,00 euroa, 1 000 bahtia on noin 23,50 euroa.

Retken hinnat määräsi keskusmanageri, joka päätti hinnaksi 1 500 bahtia. Tuon hinnan katsottiin kattavan päiväretken kustannukset, ja tuovat myös hieman voittoa. Hintoja laskettiin siivouspäiväksi noin puoleen, verrattuna tavalliseen sukellusretkeen, tai snorklausretkeen Raya Yain saarelle. Normaali sukelluspäiväretki Raya Yain saarelle on hinnaltaan 2900thb, johon lisätään sukellusvarusteiden hinta 600thb, mikäli asiakkaalla ei ole omia varusteita. Snorklauspäiväretken hinta on normaalisti 2500thb. Hinnan alennus perustellaan erityisellä ohjelmalla, ja päivä halutaan mieltää hyväntekeväisyystempauksena, ja voiton tavoittelu ei ole tavoitteena. Lisäksi alennettu hinta houkutteli myös osallistujia enemmän. Alle 12 vuotta täyttäneille hinnaksi päätettiin 1000thb, normaalisti lapset retkeilevät puoleen hintaan verrattuna aikuisten hintaan. Hinta sisälsi myös sukellusvarusteiden vuokran,

joka normaalisti lisätään päiväretken hintaan. Täten alennus saatiin vielä hieman tuntuvammaksi. (Eriksson 2013)

Soile Paloheimo on Raya Group Asia konsernin graafikko, jonka työtehtäviin kuuluu konsernin graafisten tehtävien toteutus. Käytännössä Paloheimo tuottaa muun muassa mainokset, lentolehtiset ja grafiikan konsernin internetsivustoille. Paloheimo kuuluu siis Raya Group Asian palkattuun henkilökuntaan, joten siivouspäivän graafisten töiden toteutus ei tuottanut Paloheimon normaalien palkkamenojen lisäksi yritykselle lisämenoja.

Ammattigraafikko tuotti annetut tehtävät nopeasti, kun tarvittava informaatio oli hänelle tuotu. Paloheimo ja Raya Divers käytti kauden aikana mainonnassaan ja tiedotuksissaan samantyylistä ulkoasua, ja samaa ulkoasua käytettiin myös siivouspäivän mainoksessa. Informaation saatuaan Paloheimo laati mainoksen, joka hyväksyttämisen jälkeen lähetettiin painoon. Mainosta painettiin 15kpl, jotka toimitettiin Raya Diversin päiväveneille, toimistolle, sekä henkilökunnan matkassa matkanjärjestäjien infotilaisuuksiin. Mainosten painatus maksoi paikallisessa graafisen alan liikkeessä 1000thb. Mainosten tilaamiseen painosta sisältyi mainosten toimittaminen Raya Diversin toimistolle. (Paloheimo 2013)

3.7 Tapahtuman myynti ja markkinointi

Tapahtuman markkinoinnille on hyvä asettaa ja määritellä tavoitteet selkeästi. Tavoitteet voivat olla imagollisia, taloudellisia tai laadullisia. (Iiskola-Kesonen 2004, 56). Tapahtumamarkkinointia voidaan pitää osana henkilökohtaista myyntityötä, sekä menekinedistämistä että suhde- ja tiedotustoimintaa. Onnistunut tapahtuma luo positiivisen kuvan organisaatiosta sekä sen työntekijöistä. (Vallo & Häyrinen 2008, 27). Sisäisellä markkinoinnilla luodaan yhteenkuuluvuuden tunnetta ja sitoutetaan henkilöstöä. Sisäinen markkinointi on hyvin tärkeää silloin, kun työntekijät ovat vapaaehtoisia. Sisäinen markkinointi kuvaa kuinka tapahtuman tavoitteet markkinoidaan tapahtuman työntekijöille. Se auttaa tapahtumaa lunastamaan odotukset. Vuorovaikutusmarkkinointia tapahtuu ihmisten välisessä kanssakäymisessä, kuten juuri asiakaspalvelutilanteessa. Ulkoisen markkinoinnin toimenpiteet keskit-

tyvät usein myyntiin ja myynninedistämiseen, ja siinä käytetään hyväksi mainontaa ja suhdetoimintaa. (Iiskola-Kesonen 2004, 56-57).

27.3.2013 Tapahtuman mainokset valmistuivat ja saapuivat painosta toimistolle. Valmiit julisteet toimitettiin Raya Diversin veneille, toimipisteille ja myyntitilaisuuksiin.

Kuva 3.

Jokaisella veneellä oli yksi laminoitu juliste, jotta kaikilla Raya Diversin päiväretkellä viikon sisällä ennen tapahtumaa vierailevat asiakkaat saattoivat tutustua julisteeseen ja mahdollisesti tässä vaiheessa jo harkita mahdollista osallistumista siivous-

päivään. Julisteet olivat koko päivän esillä veneellä seinällä tai pöydillä. Koko henkilökunta oli myös saanut tapahtumasta tiedon, ja heitä oli ohjeistettu opiskelemaan julisteen sisältö, jotta voisivat myös omasta toimestaan aktiivisesti levittää tietoa siivouspäivästä, ja tietysti myymään tapahtumaa. Myös päiväretkien retkenjohtajia pyydettiin retken loppupuheenvuorossa erikseen mainitsemaan tapahtumasta, ja pyytämään kiinnostuneita kääntymään henkilökunnan puoleen.

Raya Diversin toimistolla julisteet aseteltiin siten, että yksi juliste oli myymälän pöydällä, jossa toimistolle saapuvat asiakkaat voivat maksaa ostoksensa tai vaikkapa päiväretkensä. Kassapöytä pääteltiin olevan tehokkain paikka toimistolla asiakkaiden huomion saavuttamiseksi. Toinen juliste asetettiin toimiston lasioveen siten, että se oli mahdollista lukea toimiston ulkopuolelta, tehokkaammin näkyvillä siis varsinkin toimiston palveluaikojen ulkopuolella.

Markkinointi yhteistyökumppaniton otettava huomioon, sillä he auttavat tapahtuman onnistumisessa. (Iiskola-Kesonen. 2004. 58).

Suomalaiset matkatoimistot, Aurinkomatkat ja Finnmatkat, järjestävät heidän asiakkailleen infotilaisuuden lomamatkan alkuvaiheessa. Infotilaisuudessa matkanjärjestäjien oppaat toivottavat asiakkaansa tervetulleeksi kohteeseen, ja selostavat kattavan infotiedotteen lomakohteen kiinnostuksen kohteista, tavoista ja kulttuurista, sekä markkinoivat omia päiväretkiään lomakohteessa ja sen lähistöllä. Raya Divers on toimintansa alkuajoista asti tehnyt tiivistä yhteistyötä matkanjärjestäjien kanssa, ja tämä on mahdollistanut Raya Diversin osallistumisen matkanjärjestäjien infotilaisuuksiin. Raya Diversin henkilökunta kiertää tilaisuuksissa, joissa heille on varattu noin 10 minuutin puheenvuoro. Puheenvuoron tarkoituksena on lyhyesti esitellä Raya Divers yrityksenä, sekä esitellä yrityksen palvelut (Sukellusretket, päiväretket, purjehdusretket ja kalastusretket). Viimeisen viikon ajaksi ennen siivouspäivän tapahtumapäivämäärää, pitivät Raya Diversin edustajat tilaisuuksissa mukana siivouspäivän esitettä, ja mainitsivat puheessaan myös päivästä ja se sisällöstä. Päivän kiinnostusta pyrittiin edistämään painottamalla tapahtuman ympäristölle tuomaa apua ja erityisen edullisella hinnastolla. Asiakkaille oli tärkeä mainita, että sukellus-, ja snorklauskohteet retken aikana ovat täysin samoja kohteita yrityksen tavallisten päiväretkien kanssa, ainoastaan aktiviteetin sisältöön on lisätty siivous-

teema. Asiakkaalle tämä on tärkeä tieto, jottei tule siten vääristynyt kuva, että päiväkohteet ovat erityisiä jätteistä täyttyneitä kohteita. Kohteessa näkemistä siis riittää tavalliseen tapaan, ja samalla kerätään mereen kuulumaton jäte mahdollisimman tehokkaasti pois.

Kuva 4

Raya Divers mainosti tapahtumaa myös yrityksensä profiilissa Facebookissa ennen tapahtumapäivää. Facebookmarkkinoinnin avulla ei uusia asiakkaita tapahtumaan juuri saada, sillä mainoksen näkevät ovat todennäköisesti Suomessa. Mainoksen arvo onkin enemmän viestinnällinen, sillä voidaan välittää sanomaa yrityksen kiinnostuksesta lähialueiden kunnossapitoon.

Lopulta Cleaning Day – tapahtumaan ilmoittautui 37 henkilöä. (liite 1)

3.8 Käytännön järjestelyt ennen siivouspäivää

Päiväretkeä edeltävän päivä oli varattu retken käytännön järjestelyille. Raya Diversin varastolle koottiin tarvittavat erityisvarusteet valmiiksi päiväretken aamua varten.

Raya Diversin varastolta löytyi osa tarvittavista varusteista. Verkkosäkit laskettiin riittämään jokaiselle sukeltajalle, ja snorklausryhmien vetäjille. Lisäksi varalle otettiin muutama säkki. Muutaman kevytpeitteen avulla veneen takakannelle saatiin suojattua suojattu alue, minkä oli määrä toimia päiväretken aikana alustana kerä-

tylle jätteelle. Työkaluja hankalien roskien irrottamiseen löytyi varastolta valmiina. Sukellusryhmien vetäjille varattiin työkalu, kuten sukelluspuukko, jolla saataisiin esimerkiksi kietoutuneet verkot ja siimat irrotettua herkästä korallista, tuhoamatta sitä enempää.

Suojahanskoja ei yrityksellä ollut valmiina, joten ne piti hankkia erikseen. Chalongin alueella lähellä satamaa toimii useita paikallisia sekatavarakauppiaita. Muutaman liikkeen käytyä läpi, löytyi kauppias, joka myi kestävästä kankaasta valmistettuja puutarhahanskoja 15thb kappale hintaan (noin 40 senttiä/pari). Jokaiselle retkeen osallistuvalle ostettiin tuollaiset puutarhahanskat (yksi pari), ja mahdollisesti käyttämättömät hanskat voitaisiin varastoida tulevien vuosien siivouspäiviä varten. Hanskat tarjottiin jokaiselle halukkaalle suojaksi siivoustyöhön. Meressä on paikoin teräviä reunoja, myrkyllisiä kasveja ja eläimiä, sekä piikikkäitä asioita, joihin voi roskia kerätessä loukata itsensä. Myös etsittävä jäte, kuten esimerkiksi hajonneet lasipullot saattavat olla vaarallisia kerätä paljain käsin.

Päiväretkeä varten ryhmät voitiin jakaa valmiiksi seuraavaa päivää varten. Sukeltavat siivousryhmät jaettiin siten, että jokaisessa ryhmässä on ryhmänvanhin, joka johtaa sukelluksen, ja huolehtii siitä, että sukellus toimitetaan suunnitellusti. Ryhmäkoot olivat 4-6 sukeltajan kokoisia, tällainen ryhmä koko on sopiva, ja ryhmänvanhimmalla säilyi näköyhteys ryhmän kaikkiin jäseniin koko sukelluksen ajan. Ryhmien jakokriteereinä toimivat sukelluskokemus, sukellusorganisaation luokitus, ja tietysti perheet ja yhdessä saapuvat seurueet pyrittiin jakamaan samoihin ryhmiin mahdollisuuksien ja toiveiden mukaan. Siivouspäivän ajankohtana ei järjestetty muita viikko-ohjelmaan kuuluvia sukellusretkiä, joten henkilökuntaa, tai sukellusvanhimman luokituksen omaavia henkilöitä oli valjastettavissa retkelle tarpeeksi. Täten osaan ryhmistä saatiin varsinaisen sukellusvanhimman lisäksi mahdollisesti toinenkin kokemustasoltaan ammattilaistason sukeltaja, joka saattoi myös olla avuksi ryhmän johtamisessa ja hallitsemisessa.

Erityisten siivouspäivän järjestelyiden lisäksi täytyi retkeen valmistua, kuten mihin tahansa päiväretkeen kauden aikana. Päivittäiseen valmisteluun ensinnäkin varmistua siitä, että veneellä on tarpeeksi sukeltamiseen tarvittavia varusteita. Tästä syystä oli syytä tarkistaa, että veneeltä löytyisi siivouspäivän aamuna kaikille täysi pai-

neilmasäiliö, painovyöt ja tarpeeksi lyijypainoja sukellusta varten. Myös ylimääräisiä varusteita otetaan mukaan esimerkiksi välinerikon varalle. Loput sukellusvarusteet pakataan kyseisen päivän aamuna varastolla, ja mikäli joitain varusteita ei ole omasta takaa tarjota, voidaan ne vielä vuokrata muualta. Päiväretken aikana lounas nautitaan veneellä, joten ruokailuvälineiden riittoisuus olisi ollut myös syytä laskea, ja tarvittaessa hankkia niitä veneelle lisää.

Yrityksen käyttämälle taksiyhtiölle ilmoitetaan päivää edeltävänä päivänä tarvittavien minibussien määrä, jotta kaikki asiakkaat saadaan noudettua satamaan aamu yhdeksäksi. Minibusseja ajavat paikalliset taksikuljettajan, ja lisäksi jokaiseen autoon sijoitetaan yksiö Raya Diversin henkilökuntaan kuuluva varmistamaan, että oikeat hotellit ja asiakkaat löytyvät, ja vastaanottavat sitten asiakkaat kyytiin ja huolehtivat myös satamassa, että oikeat asiakkaat löytävät omalle retkelle kuuluvalle veneelle ja ilmoittautuvat siellä retken retkenjohtajalle.

Raya Diversin käyttämät ruokapalvelut on ulkoistettu paikalliselle ravintolalle, joka valmistaa retkellä tarjottavan lounaan retkipäivän aamuna. Ruoan tuotannon vastuullisuudesta Raya Diversin on täten vaikea ottaa vastuuta. Päiväretken lounas tilattiin myös retkeä edeltävänä päivänä sataman läheisyydestä Chalongista paikallisesta ravintolasta. Ravintola on sama, joka tuottaa koko kauden ajan Raya Diversin retkien ruoat, joten tilaus ja ruoan toimitus päiväretken aamuna on molemmille osapuolille tiedossa ja rutiininomaista. Ruokatilauksen yhteydessä ilmoitetaan myös erikoisruokavaliot, jotta retkelle saadaan myös eritysruokavaliota noudattaville asiakkaille lounas. Ruoka on pääsääntöisesti perinteistä thairuokaa, kuitenkin valmistettu länsimaalaisen matkailijan tottumuksia silmälläpitäen. Ruoka ei siis ole thaimaalaiseen tapaan raskaasti maustettua, ja mukana on myös lapsia ajatellen tutumpia ja helpompia ruokia nautittavaksi. Juomana retkillä on tarjolla vettä ilmaiseksi vesiautomaatista, sekä kylmiä virvoitusjuomia jäillä viilennetystä kylmälaatikosta. Virvoitusjuomat ja vesi toimitetaan myös retkipäivän aamuna veneelle.

Varsinaista tapahtumapäivää ennen ohjeistettiin Raya Diversin henkilökunta, jotka eivät ole osallistuneet Raya Diversin vastaavan laisiin siivouspäiviin aikaisempina vuosina. Varsinkin sukellusryhmiä koskevat ohjeet annettiin sukellusryhmiä vetäville sukellusoppaille. Ohjeistuksessa käytiin läpi siivousalueet, -tekniikat, aikataulut ja

erityistoimenpiteet suurempien jätteiden varalle. Muuten sukellusryhmät ja tekniikat eivät poikkea normaalista käytännöstä sukellettaessa Raya Diversin normaaleilla päiväretkillä. Myös snorklausryhmiä vetävät oppaat ohjeistettiin tapahtumaan edellispäivänä.

4 Cleaning Day - Tapahtumapäivä

4.1 Aamutoimet

Siivouspäivä alkoi henkilökunnan osalta normaalisti klo 7:00 kokoontumalla Raya Diversin toimistolla Chalongissa, Phuketin itäpuolella sataman välittömässä läheisyydessä. Aamulla henkilökunta jaettiin siten, että osa lähti taksikuljettajien matkaan noutamaan asiakkaita kohti satamaa, ja osa henkilökunnasta jäi varastolle/satamaan valmistelemaan veneitä päivää varten. Sukellus-, ja snorklausvarusteet pakattiin ensiksi toimistolla, jonka jälkeen ne siirrettiin sivukärryllisellä moottoripyörällä satamaan veneen luo. Näiden henkilökohtaisten tavaroiden lisäksi veneelle noudetaan tai toimitetaan aamun aikana virvoitusjuomat, juomavedet, sekä ruoka. Veneellä vielä lasketaan ja varmistetaan, että jokaisen asiakkaan varusteet löytyvät varmasti veneeltä, ja jos puutteita havaitaan, voidaan puuttuvat varusteet vielä noutaa varastolta. Veneellä kaiken tulee olla valmista ennen kello 8:30, jolloin ensimmäisiä asiakkaita alkaa saapua veneelle. Liikkeelle on määrä lähteä satamasta kello 9:00.

Kestävää tapahtumaa suunnitellessa on kuljetuksista koostuvat päästöt minimoitava. Liikenne on yleensä suurin hiilidioksidipäästöjen aiheuttaja, tämä pätee myös Raya Diversin päivittäistoiminnassa. Varusteiden, elintarvikkeiden ja asiakkaiden liikuttaminen päivän aikana on suunniteltava tarkasti, jotta tapahtumasta syntyvät päästöt olisivat minimissään. (Lindroos 2012, 26).

Tapahtumapäivän asiakaskuljetuksiin tilattiin minibusseja paikalliselta taksiyrittäjältä. Autoja tilataan asiakasmäärään suhteutettuna minimimäärä 9 henkilöä jokaista minibussia kohden. Myös autojen reitit suunniteltiin ennakkoon siten, että kuljetus olisi jouhevaa, ja reitit olisivat tehokkaat ja päästöt myös tältä osin mahdollisimman vähäiset. Venematkat Phuketin ja retkikohteen välillä suoritetaan yrityksessä aina

suorinta reittiä matkanopeuden ollessa polttoaineen kulutuksen kannalta tehokkain.

Aktiviteettien varusteet, ruoka, juomat, kylmälaatikon jäät ja muut tarvikkeet päiväretkeä varten saatiin vaivattomasti valmistelua, ennen kuin ensimmäiset asiakkaat saapuivat oppaiden saattamana veneelle. Itse toimin retkenjohtajan asemassa, eli ryhmänjohtajana henkilökunnan keskuudessa, sekä myös vastaavana oppaana koko päiväretken ajan. Kun asiakkaat saapuivat veneelle, pyydettiin heitä ilmoittautumaan ensimmäisenä allekirjoittaneelle, jonka jälkeen heidät ohjattiin yläkannelle odottelemaan, että kaikki ovat paikalla ja retki voi alkaa.

4.2 Matka Raya Yain saarelle

Kun kaikki asiakkaat ja henkilökunta olivat saapuneet hotelleilta tai työtehtävistä veneelle, käynnistettiin moottorin ja matka kohti Raya Yain saarta aloitettiin. Matkan alussa retken johtajan asemassa pidettiin tervetulopuhe, jossa esitellään päiväretkivene ominaisuuksineen, turvallisuusasiat, retkellä toimiva henkilökunta sekä päivän ohjelma aikatauluineen. Kaikki asiakkaat luonnollisesti tiesivät osallistuvansa erityisellä ohjelmalla toteutettavaan siivouspäivään, joten kerrottiin aamun tervetulopuheessa myös hieman siivousmetodeista, meren ja pohjan kunnosta, sekä painotettiin erityisesti huolehtimaan päivän aikana siitä, ettei jätettä tuoteta liiaksi, ja että roska laitetaan oikeisiin paikkoihin. Aamunavauksen jälkeen henkilökunta käy vielä yksilöllisesti ottamassa itselleen määrätyn ryhmän haltuunsa esittelemällä itsensä ja selostamalla yksityiskohtaisemmin ohjelman päivän aikana.

Matkan aikana, lähempänä määränpäätä, noin puoli tuntia ennen saapumista Raya Yain saaren rannoille jaettiin kaikille siivoamiseen erityisesti tarvittavat välineet. Kaikille asiakkaille jaettiin edellispäivänä hankitut suojahanskat. Sukeltavat asiakkaat saivat myös henkilökohtaisen verkkopussin mukaan sukellukselle, johon voivat jätteet kerätä ja kuljettaa sukelluksen aikana. Snorklausryhmissä säkkejä jaettiin harvempaan, jotta ne riittäisivät kaikille, ja koska pinnalla roskia on vähemmän kuin sukeltajien vastuulla olevalla pohjalla. Ryhmissä valmistauduttiin siten, että peräkannella varusteitaan säilyttävät sukeltajat valmistuivat varusteineen ensin, jotta he pääsisivät veteen ensimmäisinä, ikään kuin pois alta, jonka jälkeen suuremmalla snorklausryhmällä olisi tilaa ja aikaa rauhassa valmistautua veteen menoon. Ve-

neestä poistuminen veteen tapahtuu peräkannelta poispäin veneestä. Tästä syystä tämä tapa siirtyä veteen on looginen ratkaisu. Sukeltajien varustus on myös raskaampi, ja valmistuminen vie enemmän aikaa. Tästäkin syystä on tärkeää kutsua sukeltavat asiakkaat ohjaajineen valmistautumaan hyvissä ajoin valmiina siirtymään veteen heti kohteeseen saavuttua.

4.3 Päivä Raya Yain saarella

Retkikunta saapui saarelle aikataulussa noin kello 11.00. Vene ajettiin saaren länsi puolelle Ao Patok nimiseen lahteen. Ao Patok on sesonkikaudella ylivoimaisesti saaren ruuhkaisin lahti. Lahden sijaitsee saaren länsipuolella, ja korkeat kalliot lahden pohjois-, ja etelärannoilla suojaavat aalloilta ja tuulelta tehokkaasti. Kun sesonkikauden aikana päätuuli puhaltaa pääsääntöisesti idästä, on Ao Patokin lahti lähes tyyni. Juuri tyyneyden takia lahdella on paljon veneitä, sukeltajia ja rannalla paljon turisteja. Väenpaljouden myötä Ao Patok on myös likaisin saaren lahdista.

Ensimmäisenä veteen laskettiin sovitusti sukellusryhmät suunnitellulla tavalla. Kun viimeinen sukellusryhmä oli laskettu veteen, siirtyivät snorklausryhmät ohjaajiensa saattelemana veteen mahdollisimman lähelle rantaa idässä ja rantakalliota lahden eteläpuolella. Siirtyminen veteen sujui suunnitelman mukaisesti, ja kaikki ryhmät pääsivät aloittamaan aktiviteettinsa ilman ongelmia. Ensimmäisen siivoussukelluksen, tai – snorklauksen aikana toimin itse veneellä tarkkaillen ryhmiä, valmiina ohjaamaan venettä poimimaan retkikunnan jäseniä tarvittaessa. Samalla valmistelin peräkannelle kevytpeitteestä suojatun alueen, mihin siivoajat voisivat jättää keräämänsä jätteet noustuaan takaisin veneeseen. Ensimmäisten siivoajien palatessa veneelle, alkoi veneen henkilökunta valmistella lounasta veneen yläkannelle.

Alla olevassa kuvassa snorklausryhmää siivoilemassa rantakallion edustalta styroxlaatikon silppua.

kuva 5.

Siivoussukelluksella sukeltajat keräsivät kaikenlaista romua meren pohjasta. Pienimmät jätteet sukeltajat saattoivat kerätä verkkokasseihin, ja osa kunnianhimoisista siivoajista kantoi suurempia romuja käsissään aina veneelle saakka.

Kuva 6.

Kuva 7.

Yllä olevassa kuvassa sukeltajat asettavat pohjaan juuttuneen kalastusverkon osia kassiin. Jälleen on Andamaninmeren pohja hieman puhtaampi. Veneellä jätteet lajiteltiin suurempiin säkkeihin, missä ne kuljetettiin takaisin Phuketin satamaan.

Kuva 8.

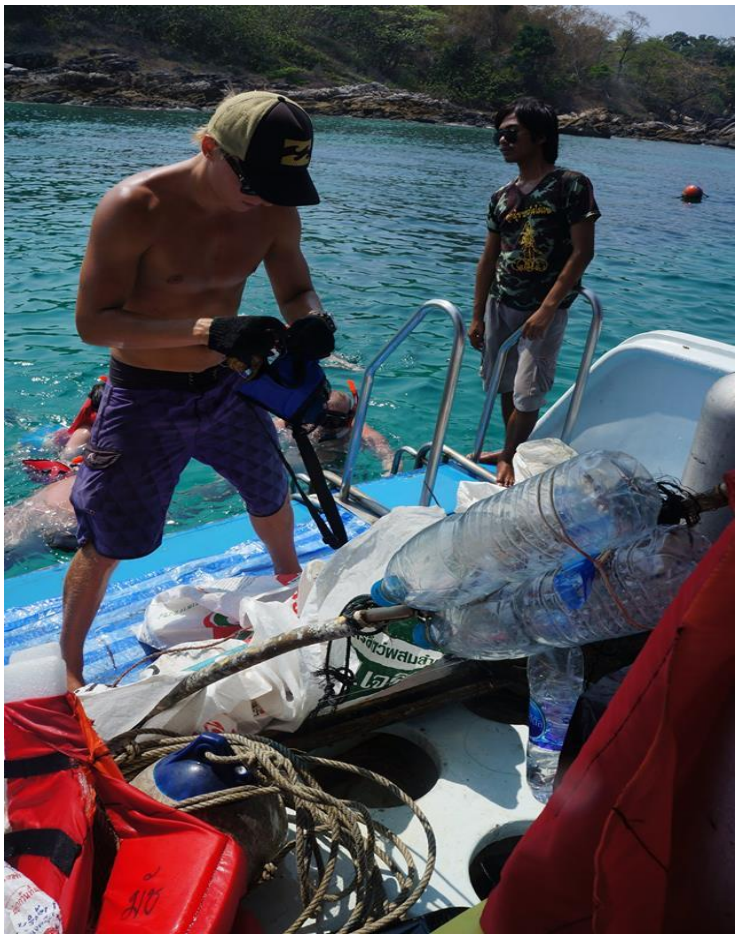

Noin kello 12:15 kaikki ryhmät oli noudettu takaisin veneelle ja ensimmäinen osa siivousoperaatiota oli valmis. Asiakkaat saivat jättää keräämänsä roskat peräkannelle, jossa itse lajittelin roskia verkkosäkeistä suurempiin ja kestävämpiin säkkeihin. Täten jätteet pysyivät päivän aikana siistissä järjestyksessä, eivätkä sotkeneet venettä tai valuttaneet jätettä takaisin mereen. Tämä mahdollisti myös sen, että samoja verkkosäkkejä voitaisiin käyttää uudelleen iltapäivällä, kun ne on ensin tyhjennetty.

keskipäivällä tapahtui muutamia ennalta arvaamattomia asioita. Ensinnäkin aamun aikana normaalisti idästä puhaltava tuuli oli kääntynyt vähitellen toiseen suuntaan, mikä aiheutti aallokon syntymisen normaalisti tyynelle Ao Patokin lahdelle. Tästä syystä katsoimme tarpeelliseksi siirtää veneen saaren itäpuolelle, joka oli nyt siis puolestaan tuulelta suojassa ja täten tyyni. Toisaalta vaihto toiselle puolelle oli asiakkaiden kannalta parempi, koska täten he näkivät enemmän saarta, ja myös sukellus-, ja snorklauskohteet ovat tuolla puolella astetta paremmat. Saaren itäpuoli on kuitenkin hiljaisempi veneilijöitä ja muiden retkikuntien saralla, joten oletettavasti siivottavaa olisi vaikeampi löytää. Ao Patokissa ehdimme siivota lahden eteläreu-

nan, pohjoisreunan jäädessä koskemattomaksi. Tuossa kohteessa työllä olisi ollut suurempi arvo luonnolle.

Lisäksi lounastauon aikana huomattiin, että ruokailuvälineet eivät tulisi riittämään koko retkikunnalle yhdellä kerralla. Sesonkikauden ollessa loppupuolella, ja asiakasmäärien ollessa jo hieman pienempiä, ei osattu varautua astioiden loppumiseen suuremman retkikunnan kohdalla. Ongelmaan reagoitiin nopeasti, ja kun ensimmäiset ruokailijat olivat lopettaneet, saatiin asiat tiskattua ripeästi Raya Diversin ja veneen thaimaalaisen henkilökunnan voimin, ja muutamat vielä ilman astioita olevat asiakkaat saivat ruokailuvälineet hyvissä ajoin ennen iltapäivän siivousta.

Iltapäivän toinen siivoussessio järjestettiin siis olosuhteiden pakosta saaren itäpuolella Ao Lah ja Ao Ter lahtien alueella. Siivouksen saalis jäi kuitenkin tällä puolella huomattavasti pienemmäksi, johtuen veden vapaasta virtaamisesta saaren itäpuolella, sekä tuo puoli on muutenkin turisteilta rauhallisempaa rantaa saarella. Teknisesti ja logistisesti iltapäivä oli kuitenkin aamupäivän tavoin onnistunut, vaikka siivoukselle olisi ollut enemmän käyttöä länsipuolen lahdella. Vedestä nousi kuitenkin muutamia siiman pätkiä ja juomapulloja, joten hyötyä tästäkin saatiin irti.

Kuva 9.

4.4 Paluumatka

Paluumatka Raya Yain saarelta sujui melko rutiininomaisesti normaaliin tapaan. Matkan aikana kerättiin käteisellä maksavien asiakkaiden retkimaksut, sekä tehtiin autojako paluumatkaa varten. Paluujako tarkoittaa sitä, että asiakkaat jaetaan korkeintaan kymmenen hengen ryhmiin (minibussin maksimi matkustajamäärä), sillä tavalla, että paluumatka olisi looginen ja tehokas. Täten asiakkaat saadaan mahdollisimman jouhevasti takaisin hotelleille retkipäivän päätteeksi, ja myös autokuljetukset ovat päästöiltään minimissä.

Paluumatkan aikana jätteet lajiteltiin karkeasti ja kerättiin säkkeihin valmiiksi. Paluumatkan aikana otimme vielä valokuvat siivouspäivään osallistuneista jälkiviestintää varten. Loppupuheen aikana asiakkaita kiitettiin erityisesti päivän hyvästä työstä.

Kuva 10

Matkan aikana muistutettiin myös siivouspäivän jatkoista ravintola Skifferissä, sekä tarjottiin halukkaille kuljetuspalvelua omalta hotellilta ravintolaan ja takaisin. Loppumatkasta laskettiin suurpiirteinen arvio jatkoille osallistuvista, ja arvio ilmoitettiin Skifferin päällikölle Fiin Ratanachanille, jotta ravintolassa osattiin varata oikea määrä ruokaa. Arvioitu osallistujamäärä oli 20henkilöä.

4.5 Afterparty ravintola Skifferissä

Siivouspäivän päätteeksi järjestettiin Chalongissa sijaitsevassa ravintola Skifferissä siivouspäivän jatkot. Tarjolla oli makaroonilaatikkobuffet. Paikalle saapuvien asiakkaiden määrä oli noin 20 henkilö, joista suurin osa Raya Diversin henkilökuntaa tai heidän ystäväpiiriä. Henkilökunnan ja lähipiirin lisäksi paikalla saapui muutamia asiakkaita päiväretkeltä nauttimaan makaronilaatikkobuffetista.

Siivouspäivän jatkoillallinen jäi ulkopuolisten osallistujien puolesta melko vaisuksi. Syytä illallisen vähäiseen osallistujamäärään voidaan perustella liian pieneksi jääneellä mainostuksella, kuljetuksen organisoinnin haasteilla, tai yksinkertaisesti lomailijoiden tiukalla aikataululla. On myös ymmärrettävää, että pitkä päivä sukellellen, snorklaillen ja muuten auringossa viettäen vaatii todella energiaa, ja yksinkertaisesti väsyminen verotti osallistujamäärää. Jatkossa on syytä harkita, onko jatkoillalliselle tarpeeksi kysyntää.

4.6 Siivouspäivästä tiedottaminen

Onnistuneesta siivouspäivästä julkaistiin kuvia yrityksen Facebook-profiilissa. Facebookiin pyrittiin valitsemaan kuvia monipuolisesti päivän kulusta saarella. Kuviin haluttiin saada kuvia sekä sukellus-, että snorkalusryhmistä, jotta kuvia näkevät huomaavat molempien lajien olevan edustettuna. Se on tärkeää, koska jos kuvat olisivat ainoastaan sukeltajista, saattaisi retkestä jäädä vääristynyt, jopa hieman sukeltamattomia asiakkaita syrjivä mielikuva. Lisäksi Facebook-profiilissa julkaistiin ryhmäkuva, johon pyydettiin kaikki osallistujat mukaan. Kuva on alla.

Kuva 11.

Alla kuvankaappaus Raya Diversin kotisivuilla julkaistusta artikkelista, jossa selostettiin ytimekkäästi päivän kulku, ja muutama kuva päivän ajalta.

Kuva 12.

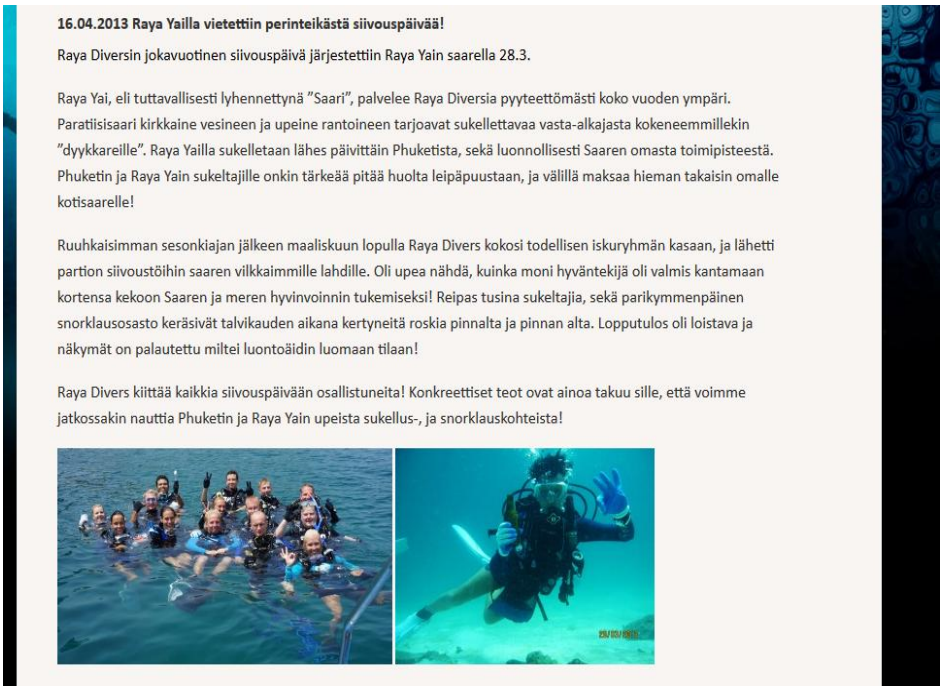

16.04.2013 Raya Yailla vietettiin perinteikästä siivouspäivää!

Raya Diversin jokavuotinen siivouspäivä järjestettiin Raya Yain saarella 28.3.

Raya Yai, eli tuttavallisesti lyhennettynä "Saari", palvelee Raya Diversia pyyteettömästi koko vuoden ympäri. Paratiisisaari kirkkaine vesineen ja upeine rantoineen tarjoavat sukellettavaa vasta-alkajasta kokeneemmillekin "dyykkareille". Raya Yailla sukelletaan lähes päivittäin Phuketista, sekä luonnollisesti Saaren omasta toimipisteestä. Phuketin ja Raya Yain sukeltajille onkin tärkeää pitää huolta leipäpuustaan, ja välillä maksaa hieman takaisin omalle kotisaarelle!

Ruuhkaisimman sesonkiajan jälkeen maaliskuun lopulla Raya Divers kokosi todellisen iskuryhmän kasaan, ja lähetti partion siivoustöihin saaren vilkkaimmille lahdille. Oli upea nähdä, kuinka moni hyväntekijä oli valmis kantamaan kortensa kekoon Saaren ja meren hyvinvoinnin tukemiseksi! Reipas tusina sukeltajia, sekä parikymmenpäinen snorklausosasto keräsivät talvikauden aikana kertyneitä roskia pinnalta ja pinnan alta. Lopputulos oli loistava ja näkymät on palautettu miltei luontoäidin luomaan tilaan!

Raya Divers kiittää kaikkia siivouspäivään osallistuneita! Konkreettiset teot ovat ainoa takuu sille, että voimme jatkossakin nauttia Phuketin ja Raya Yain upeista sukellus-, ja snorklauskohteista!

4.7 Cleaning Dayn arviointi ja palaute

Järjestäjän arvion mukaan siivouspäivä oli onnistunut tapahtuma. Päivän tavoite, eli raskaan kuormituksen alla olevan Raya Yain saaren siivoaminen onnistui olosuhteet huomioon ottaen erinomaisesti. Päivä tuotti mereen kuulumatonta jätettä säkeittäin. Ensisijainen suunnitelma oli, että molemmat siivoukset olisi järjestetty saaren länsipuolella sijaitsevalla Ao Patokin lahdella, joka on hyvin ruuhkainen turismin vuoksi, ja myös saaren roskaisin lahti. Iltapäivällä noussut tuuli kuitenkin pakotti retkikunnan siirtymään tuulelta suojaiselle itäpuolelle. Päätös tehtiin sekä mukavuuden, että asiakkaiden turvallisuuden takia. Mikäli myös iltapäivän siivous olisi pystytty toteuttamaan Ao Patokissa, olisi jätettä saatu kerättyä vielä paljon enemmän.

Päivän järjestäminen aloitettiin hyvissä ajoin. Aikataulun, työkokemuksen ja ammattitaitoisen henkilökunnan ansioista tapahtumapäivän järjestäminen sujui, eikä sekaannuksia tullut oikeastaan missään vaiheessa. Tapahtuman markkinointi tehtiin suunnitelman mukaan, ja retkelle saatiin lähes täysi retkikunta, kun vene on rekisteröity 50 henkilölle.

Retkellä varusteita ja henkilökuntaa oli riittävästi, lukuun ottamatta puutteita asioiden määrässä. Koska kausi oli loppupuolella, venettä oli jo hieman tyhjennetty telakalle siirtymistä varten, ja päivän järjestelyssä ei huomioitu tätä. Astiat loppuivat lounaan aikana kesken. Käytetyt astiat saatiin kuitenkin pian tiskattua, ja loputkin asiakkaat pääsivät nauttimaan lounaasta. Hyvällä mielellä olleet asiakkaat eivät olleet tilanteesta pahoillaan, päinvastoin kiittelivät henkilökunnan ripeyttä ongelman poistamiseksi. Henkilökunnan ohjeistukseen olisi voinut myös lisätä ohjeen siitä, mitä kannattaa ja voi merenpohjasta nostaa siten, että retki pysyy aikataulussa ja sujuu turvallisesti. Muutamat esineet vaativat useamman sukeltajan yhteistyötä ja hieman enemmän aikaa, mitä oli varattu. Tällä kertaa rojun nosto onnistui kuitenkin hyvin, vaikkakin huomasimme siinä piilevän pienen riskin. Suuria esineitä nostaessa tapaturman riski kasvaa, varsinkin jos kyseessä on kokematon sukeltaja.

Retkipäivän päätteeksi asiakkaille jaettiin Raya Diversin kaikilla retkillä jaettava palautelomake (liite 2). Päiväretken palaute oli poikkeuksetta hyvää tai kiitettävää. Retken 13 sukeltajalta ja 24 snorklaajalta vastauksia saatiin yhteensä 26. Retki vas-

tasi 26 asiakkaan odotuksia erinomaisesti 19 tapauksessa. Loppujen seitsemän asiakkaan mielestä retki vastasi oletusta hyvin. Asiakaspalvelu retkellä oli 20 henkilön mielestä erinomaista, viiden mielestä hyvää ja yhden vastannen mielestä hyvää/erinomaista. Kuljetukset, Oppaat ja ruokailu saivat myös ainoastaan hyvää tai erinomaista palautetta.

5 Pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli laatia suunnitelma kohti kestävämpää sukellusyritystä. Erityisesti työnantaja halusi painotuksen olevan muovijätteen minimoinnissa, joko korvaamalla muovituotteet tai kehittämällä uusia ratkaisuja päivittäistoiminnan toteutuksen. Olen päässyt jo usean kauden aikana seuraamaan Raya Diversin toimintaa hyvin läheltä yrityksen sukeltavana työntekijänä. Kokemusten ja seurannan pohjalta kehittyi kevyt, mutta toteutuessaan tehokkaasti ekologisuutta yrityksessä parantava listaus ideoista, joiden avulla muovijätteen muodostuminen saadaan minimoitua. Se kuitenkin vaatii yritykseltä halua todella onnistua. Kuljetuksista muodostuvat päästöt eivät ole yrityksessä suuria, ja niiden vähentäminen on hankalaa. Yrityksen pitää kuitenkin huolehtia siitä, että kaikki kuljetukset yrityksen liiketoiminnassa suunnitellaan mahdollisimman tehokkaasti, jotta ne ovat sujuvuuden lisäksi myös mahdollisimman vähän luontoa kuormittavia.

Kehittämistyötä tehdessä suurennuslasin alla oli erityisesti Phuketin toimipiste, koska se on kävijämäärältään suurin, ja myös oma työpisteeni. Phuketissa toimiessaan Raya Diversin on helpompi vaikuttaa omaan toiminnan kehitykseen, koska yritys toimii omana yksikkönään omalla kalustolla. Kun käytössä on omat aikataulut, veneet ja vain oma retkikunta, on muutosten tekeminen mahdollista. Kun Siirrytään Phuketin ulkopuolelle, maakuntien pienenpiin toimipisteisiin Khao Lakiin, Krabille ja Koh Lantalle, tehdään työtä suurelta osin riippuvaisena muista yrityksistä. Maakuntien toimipisteiden volyymi ei ole laskennallisesti tarpeeksi suuri, jotta retkiä olisi järkevää järjestää pelkästään oman kaluston ja retkikunnan voimin. Näissä tapauksissa Raya Divers vuokraa asiakaspaikat muiden yritysten veneistä. Tällöin retkikohteisiin ja aikatauluihin vaikuttaminen ei ole mahdollista, eikä yritys pääse itse valitsemaan esimerkiksi vesipulloissa käytettävää materiaalia tai voi asettaa standardeja kierrätykseen. Pienen yrityksen on vaikea tehdä vaikuttavia muutoksia,

suurten yritysten jatkaessa ennallaan. Toisaalta vastuu on jokaisella yrityksellä itsestään.

Thaimaan lainsäädäntö, jätehuolto ja luonnonsuojelu ovat myös kehittämisen tarpeessa olevia asioita, joihin ulkomaalainen sukellusyritys ei voi vaikuttaa. Raya Divers ei voi olla esimerkiksi vastuussa siitä, että sen lajittelemat jätteet käsiteltäisiin jätehuollossa oikein. Standardit tuskin yltävät länsimaiden tasolle, vaikka ei Euroopan vesistöt ole paremmassa kunnossa, päinvastoin.

Opinnäytetyön kehitysehdotukset ovat pääasiassa kevyitä, helposti ja edullisesti suoritettavia muutoksia, joihin ryhtyminen ei aiheuta suurta vaivaa. Erityisesti muovijätteen tuottamisen minimointi on helppoa, ja siihen pystytään käytännössä vain ohjeistamalla henkilökunta oikein. Kun muovin tuottaminen on minimoitu, voidaan jäljellä olevaan jätteen kierrätystä tehostaa ja suosia pakollisissa muovihankkeissa 100 %sesti kierrätettävän muovin käyttöä. Pienillä muutoksilla retkitoiminnassa saadaan paitsi pienennettyä päästöjä, myös työllistettyä uusia sidosryhmiä paikallisten pienyrittäjien joukosta. Tällä tavoin yritys parantaa imagoaan paikallisten silmissä.

Saattamalla pienet asiat kuntoon Raya Divers vähitellen jatkaa ekologisuuden kehittämistä. Rutinoitumalla ja kouluttamalla uudet työntekijät taakka kevenee ja tulee uudet tavat muodostuvat itsestäänselvyydeksi. Myös asiakaskuntaan vaikuttamalla retkillä ja sosiaalisessa mediassa saatetaan saada parhaassa tapauksessa jopa muutoksia ihmisten toiminnassa kohti parempaa.

Vastuu yrityksellä on ainoastaan itsestään, ja koska merien tila on uhkaava, on kaikkien toimittava. Kun Raya Divers on ensin huolehtinut oman toimintansa ekologisuudesta esimerkilliseksi, voi yritys pyrkiä innostamaan myös muut alueen yrittäjät mukaan pelastustalkoisiin. Yrittäjien liittoutuminen roskaamista ja luonnon kuormittamista vastaan on idea, jota todella kannattaa kehittää. Jos alueen yrityksistä edes osa saadaan näkyvästi parantamaan tapansa, on kovassa kilpailussa muiden yrittäjien vaikea olla seuraamatta. Jos kaikki yritykset saataisiin puhaltamaan yhteen hiileen paremman huomisen toivossa, olisivat tulokset luonnollisesti paremmat. Kaikki on tehtävä, sillä nykyistä yritystoimintaa alueella ei voi kukaan kutsua kestäväksi.

Lähteet

Aho, S. 1994. Matkailun vetovoimatekijät tutkimuskohteina. Oulu.

Eriksson, M. 3/2013. Palaveri. Siivouspäivän ohjelma, aikataulu ja hinnasto. Keskusmanageri, Raya Divers Phuket.

Gössling, S. Hall, M, C. 2006. Tourism & Global Enviromental change. Ecological, social, economic and political interrelationships.

Hemmi. J. 2005. Matkailu, Ympäristö, Luonto osa 1. Jyväskylä. Gummerus kirjapaino Oy.

Iiskola-Kesonen, H. 2004. Mitä, Miksi, Kuinka? Käsikirja tapahtumajärjestäjille. Suomen graafiset palvelut ltd.

Kurvi, T. 2013. Kapteeni, Raya Sailing. Purjehdusveneen kulutus ja käytettävyys sukellusrekillä.. Haastattelu 05.05.2013.

J.Lindroos. 2012. Vastuullisen ja kestävän tapahtumatuotannon elementit. Jyväskylä. Suomen yliopistopaino Oy.

Planet Green. 2010. Viitattu 26.4.2014. Planet 100: The Pacific thrash vortex explained. http://www.youtube.com/watch?v=xc6LvdsyJ4U

Ratanachan, F. Ravintolapäällikkö, Ravintola Skiffer. Siivouspäivän jatkoillallinen. Haastattelu 13.3.2013.

Tiede.fi. 2008. Viitattu 25.4.2014.
http://www.tiede.fi/artikkeli/jutut/artikkelit/onko_meilla_varaa_menettaa_korallriutat_

TopsMarket –päivittäistavarakauppa. Vesipullojen hintojen ja materiaalien kartoitus. Viitattu 20.04.2014

Vallo, H., Häyrinen, E. 2008. Tapahtuma on tilaisuus. Tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. Helsinki: Tietosanoma Oy

Wall, D. C. 1998. Event Management In Leisure And Tourism. New York: Addison Wesley Longman Limited

Yhdistyneet kansakunnat. 1987.Our Common Future (Brundtland Report). Kestävän kehityksen määritelmä. http://www.un-documents.net/ocf-02.htm#I

Liitteet

Liite 1. Cleaning Day – tapahtuman osallistujalista

Liite 2. Raya Diversin palautelomake

raya

KUINKA PÄIVÄSI SUJUI?

RAYA DIVERS - PALAUTE - www.rayadivers.com

Toivomme, että olet viettänyt mukavan ja ikimuistoisen lomapäivän Raya Diversin matkassa! Haluaisimme nyt kuulla hieman tarkemmin siitä, miten päiväsi sujui. Käytä hetki tämän palautelomakkeen täyttämiseen ja rastita vastausvaihtoehdoista sinulle sopivin. Mielipiteesi on meille arvokas toimintamme kehittämisessä.

RETKIPÄIVÄMÄÄRÄ: _____

RETKIKOHDE: _____

OLIN TÄNÄÄN..

- Sukelluskurssilla ☐
- Sukellusretkellä ☐
- Snorklaamassa ☐
- Kalastamassa ☐

LOMAKOHTEENI ON:

- Phuket ☐
- Raya Yai ☐
- Khao Lak ☐
- Krabi ☐
- Koh Lanta ☐

RETKI VASTASI ODOTUKSIANI:

- Erinomaisesti ☐
- Hyvin ☐
- Välttävästi ☐
- Heikosti ☐

OPPAANI / KOULUTTAJANI TOIMI:

- Erinomaisesti ☐
- Hyvin ☐
- Välttävästi ☐
- Heikosti ☐

ASIAKASPALVELU RETKELLÄ OLI:

- Erinomaista ☐
- Hyvää ☐
- Välttävää ☐
- Heikkoa ☐

RUOKAILU VASTASI ODOTUKSIANI:

- Erinomaisesti ☐
- Hyvin ☐
- Välttävästi ☐
- Heikosti ☐

AUTOKULJETUKSET VASTASIVAT ODOTUKSIANI:

- Erinomaisesti ☐
- Hyvin ☐
- Välttävästi ☐
- Heikosti ☐

VENEKULJETUKSET VASTASIVAT ODOTUKSIANI:

- Erinomaisesti ☐
- Hyvin ☐
- Välttävästi ☐
- Heikosti ☐

AION OSALLISTUA RAYA DIVERSIN RETKELLE UUDESTAAN:

- Kyllä ☐
- Ei ☐
- En osaa sanoa ☐

RUUSUT / RISUT / KEHITYSEHDOTUKSET:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Kiitos palautteestasi!

Jos haluat liittyä Raya Divers postituslistalle, jätä tähän yhteystietosi. Lähetämme sinulle uutisia noin kerran kuukaudessa.

Nimi: _____

Sähköpostiosoite: _____